

వజ్ర
1948

చందమామ

ఖరద
0-6-0

పిల్లల మాసపత్రిక

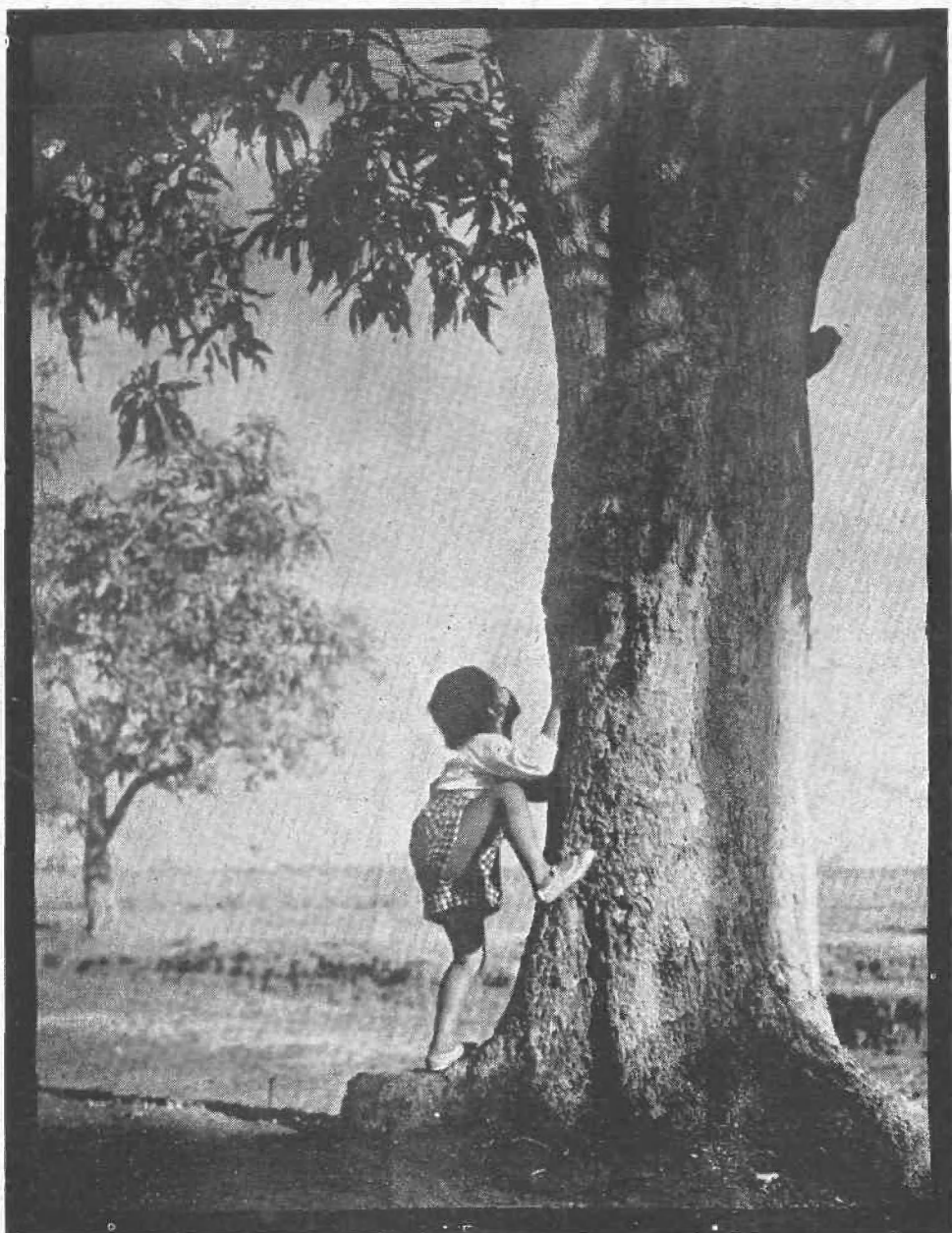
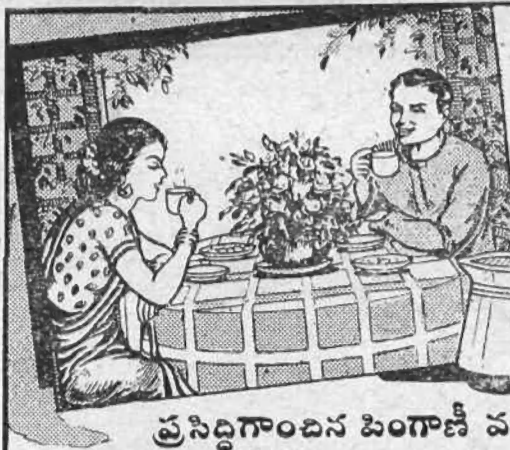

Photo by R. Krishnan, Madras

Chandamama April '48

చెడిపోయేపిల్లవాడు !

నాజుకుకు ..
నాణ్యానికి ..
మన్ని కకు ..

ప్రసిద్ధిగాంచిన హింగాణీ వస్తువులు.

ఇండియా సిరామిక్స్ లిమిటెడ్

నెల్లూరు :: కాళహస్తి :: మద్రాసు

తిలక్ మార్కు గడియారం మార్కు
మిస్కీ ఇంగువ కర్పూరం

మెంతాల్, వోమంపువ్వు

టోకుగాను, చిల్లరగాను నరసమైన ధరలకు దొరుకును

గోపాల్రీ చాంప్షీ అండ్ కంపెనీ

30, గోవిందప్ప నాయకన్విధి, జి. టి. మద్రాసు.

సర్వ ధారి ఉగాదికి

ఆంధ్రజ్యోతి

ఉగాది సంచిక

ప్రఖ్యాత కథకుల ఉత్తమ రచనలతో,
అందమైన ఏకవర్ణ, త్రివర్ణ, వ్యంగ్య చిత్రాలతో,
రెట్టంపు పేజీలతో ఎంతో ఆకర్షవంతంగా

ఏప్రిల్ 1న వెలువడుతుంది

చందాదారులకు ఉచితం
నేడే చందాదారులుగా చేరండి

సా.చందా 5-8-0

రెండేండ్లకు 10-0-0

మీ కాపీకొరకు మీ పూరి
ఏజెంటుతో నేడే చెప్పింపండి

అంధ్రజ్యోతి కార్యాలయం

37, ఆచారప్పన్ వీధి, మద్రాసు 1.

సంపాదకుడు : చక్రపాణి

సంపుట 2

ఏప్రిల్, 1948

సంచిక 4

పాపలూ

కొత్త సంవత్సరం వచ్చింది. కొత్త బట్టలు కట్టండి. ఈ సంవత్సరమంతా మీరు కొత్త బట్టలే కడతారు. అవాళ పిల్లలతో పోట్లాడకండి; మీరు ఈ సంవత్సరమంతా తగువులు లేకుండా ఉంటారు. అవాళ మీ జేబులో ఉన్న డబ్బు ఖర్చు పెట్టకండి; ఈ సంవత్సరమంతా మీజేబులో డబ్బు ఉంటుంది. ఇది నేను చెప్పటంకాదు; మీ నాయనా, అమ్మా, తాతా, బేబీ అందరి సమ్మతమూను.

పోతే ఈ నెలలో మన కొక పండగ వస్తున్నది. శ్రీరాముల నవమి. రాములవారు అనాడే పుట్టారు. వారి కథే రామాయణము. రామాయణాన్న 'కట్టె, కొట్టె, తెచ్చె' అని మూడు మాటలలో చెప్పవచ్చు. పెంచి చెప్పమంటారా? అబ్బో, అది చాలారోజులు పట్టుతుంది. తర్వాత విందురుగాననిలే.

శ్రీలోప్ప రమణీయసీమ భారతము
కర్మభూమిని భ్యాతిగన్న భారతము ;
పుణ్యనదులున్నదీ భూమి భారతము
పుణ్యాత్ములున్నదీ భూమి భారతము
ప్రాచీనమైనదీ భరతదేశము
బంగారు భూమిరా భరతదేశము
దేశభక్తులగన్న దివ్యదేశము
వీరనారులగన్న విమలదేశము
రామకృష్ణులగన్న రమ్యదేశము
బాలవీరులకెల్ల నాలవాలము.
శూరులకు నిలయము వీరభారతము
త్యాగపురుషులగన్న ధరణి భారతము ;
శ్రీరాముడేలిన సీమ భారతము
శ్రీలోప్పరమణీయ సీమ భారతము.
ప్రాణ్భగమునగలదు భరతదేశము
వినుము బాలా దాని విమలచరితము
శ్రీరామ చరితము చెవులకునువిందు
సాంపుగా నాలించి శుభములను పొందు,

భరతదేశోత్తర భాగమునందు
అయ్యోధ్య యనురాజ్య మలరారుచుండు;
దశరథ మహారాజు దానిపాలకుడు
రాక్షసుల జంపినరాజు దశరథుడు.
దశరథ భూజాని ధర్మపాలనలో
చీకుచింతయులేక శ్రీసాఖ్యములతో
హాయిగా నున్నారు అయ్యోధ్య ప్రజలు
అదృష్టశాలు రాఅయ్యోధ్య ప్రజలు.
ప్రభువునకు కొనల్య పట్టంపురాణి
కైకేయి ప్రభువునకు కడుగూర్చురాణి
రామసద్గుణరాని రాణి సుమిత్ర
వినుము బాలా వారి విమలచారిత్ర.
దేశములోకెల్ల దివ్యభవనాలు
ముగ్గురూ రాణీల మూడు భవనాలు
రంగురంగులమేడ, హంగైనమేడ
చలువరాతిమేడ, చక్కనీమేడ;
వంతవస్త్రాచయమ దెంతయోగలదు.
ఐశ్వర్యమంతయూ నచ్చటేగలదు.

ఇల్లు చక్కనిదయ్య వీమిలాభమ్ము?
 ఇల్లాలు చక్కని దేమిలాభమ్ము?
 ఎన్నిభోగాలున్న నేమిలాభమ్ము?
 పకపకానవ్వేటి పాపాయిలేక;
 భవనముకు వెలుగిచ్చు బాలుండులేక!
 ఇల్లు చిన్నావోయె నేమి చెప్పుదును?
 ఇల్లాలు మనసులో నిదియేనుచింత,
 పతితోను చెప్పింది మదిలోనివంత;
 ఇల్లాలుపేరేమి? ఇంతకొసల్య;
 దశరథునిరాణి యాతన్వికొసల్య;
 దశరథ మహారాజు యశమువింటేను,
 క్రూరరాక్షసమూక గుండెలదరేను.
 గురువుచెంతకుజేరి సరపాలుడంత
 మరుగులేకనుడెల్వె మనసులోచింత;
 పసిమ్మడంతటను పల్కెనీవిధము;
 "చింతయేలనురాజ! పంతనూవిడుము,
 పుత్రకామేష్ఠినా భూరియజ్ఞమును
 ఘనముగా నెరవేర్చి కనుముపుత్రులను."
 గురువాసతిచ్చిన వెరవునకునాడు
 మిగులసంతసమందె మేదినీ వరుడు
 శీఘ్రముగ యజ్ఞమును చేయనూహించె
 ఋష్యశృంగ మహాఋషిని రావించె
 ఆ మహానుభావుని యాధ్వర్యమునను
 సతులతో మహారాజు సలిపె జన్మమును.

యజ్ఞ పురుషుండంత నావిర్భవించి,
 ఆరాజుచేత పాయసపాత్రనుంచి
 యదృశ్యుడైపోయె; నాపాయసమును
 దశరథుడుపంచెనూ తన భార్యలకును;
 ముదముతో దానిని ముగ్గురునుతినిరి
 కాంతలూ ముగ్గురును గర్భవతులైరి.
 శుక్లపక్షమునందు, శుభలగ్నమునను
 చైత్రనవమినాడు, సర్వశోభితుని,
 ప్రసవించె కొసల్య పాపాయి నొకని,
 మేఘవర్ణముగలా మేనుగలవాని;
 నీలాలకాంతిపలె నిగనిగలాడు
 అందాలరాసిరా యా రాజసుతుడు;
 గొప్పగొప్ప ఋషులు కూడివచ్చారు,
 శ్రీరాముడంచునూ పేరుపెట్టెరు
 కైకేయి తర్వాత కనెను బాలకుని
 మూడుమూర్తుల రాము బోలెడూవాని;
 భరతుడనియెడిపేరు వానికుంచారు,
 మెరుపు తీగలబోలు మేనుగలవారు,
 కలిగిరి సుమిత్రకూ కవలబాలకులు,
 లక్ష్మీణ శత్రుఘ్నులని వారిపేర్లు
 శ్రీరామ చరితము చెపులకునువిందు.
 సొంపుగానాలించి శుభములనుపొందు.

చందమామ

గేయకథలు

పలుకుకొరి

కోడి - కుంపటి

గుగ్గిళ్ళమ్మే ముసలాబడ యొక
కోడిని సంపాదించిందీ
గుడ్డూ, గుగ్గిళ్ళుడక పెట్టుటకు
కుంప టొకటి తెప్పించింది.

ఎప్పుడు తనకడ కమ్మలక్కలా
నిప్పుకు నీళ్లకు వస్తుంటే
కుంపటి కోడిని చంకబెట్టుకొని
కొండ దావునకు చేరింది.

తెల్లవాటి తనయూరి చాకలా
తెర్రవున బొవుట చూచిందీ
ఓరన్నా! యిటు రమ్మని చెంతకు
చేరబలిచి యిట్లాడిగింది.

మన గ్రామములో వేగుబొకనే
జను తెల్లరు మేల్తోన్నారా?
అమ్మలక్క లిదివఱకు మోస్తరే
అన్నిపాయలు రాజేశారా?

చందమామ

దీని రహస్యము దెలియక చాకలి
తిప్పడు తికమక పడ్డాడూ
నేనే మేల్కొన్నానో లేదని
తానే సంశయ పడ్డాడు.

ముసలవ్వయు తన కోడి, కుంపటి
మోసము చేసిన వనుకొందీ
కూత గూసి, పొయి రాజబెట్టి మఱి
కొండ జేరెనని మిణికింది.

బైనని చాకలి కోడిపుంజునై
పాట్లే నిలబడి చూస్తుంటే
కత్తి దెచ్చి ముసలమ్మ కోడిమెడ
ను త్తరించుటకు నిచ్చింది.

కోప మ్మాగక రాతికేసి తన
కుంపటి బ్రద్దలు చేసిందీ
చేతులుకాళ్లను ముందుపెట్టుకొని
చివరకు లబలబ లొడింది.

మూడులు లోకము తమతోనుందని - మున్నరికలు పోతుంటారూ
తోచీ తోచని పను లొనరిస్తూ - తుట్టుతుదకు చెడిపోతారు.

అబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ !

ఇక్కడ తొమ్మిది మంది సర్క్స్ బహునులు వున్నారు. తొమ్మిదిమంది, ఒకే మోస్తరుగావున్నట్లు కనిపిస్తున్నారా? కాని అందరూ ఒక మోస్తరు వాళ్లుకారు. తొమ్మిదిమందిలోనూ ఇద్దరు మాత్రమే ఒకే మోస్తరుగా వుంటారు. మిగతా ఏడుగురూ ఏడురకాలుగా వుంటారు. ఒకే మోస్తరుగావున్న ఆ యిద్దరూ ఎవరో కనుక్కోండి, చూదాం? మీరు కనుక్కోలేకపోతే, జవాబు యింకో పేజీలోవుంది, చూడండి.

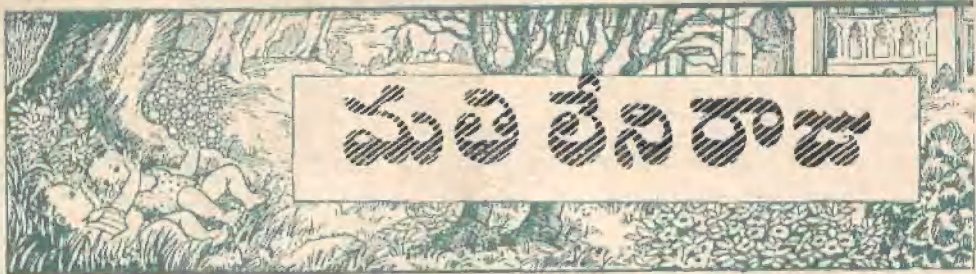

రో కం టి పాటలు

రోకలెత్తలేను రోలెత్తలేను,
శామంచి కడియాల చెయ్యెత్తలేను.
కోటకు పోటాన పొరుగు నాకాన,
కంటికి రెప్పాన శ్రీ వెంకటేశ.

గుప్తుడి కాయంటి గురువొచ్చినాడు,
సీకాయ పంచెలతో శిశువెల్లినాడు,
కాళ్లు కడగనైతి కనిమ్రొక్కనైతి,
వంగి దణ్ణంబెట్టి వరమడగనైతి.
నాతోడివారెల్ల నానులడిగితిరి,
నేనొక్కటడిగితి అయిదవతనము.
చాలు ఐదోతనము సంతానబలము,
కోటి ఐదోతనము కొమరులబలము.

పడుచువారము మేము పనిచేయలేము,
పగులు వెన్నెలగాయి ఓచందమామ.
పొద్దులు గూకితే మేముండలేము,
బుద్దులు చెప్పవే భూదేవిత్తల్లి.
సందెల్లు గూకితే మేముండలేము,
సంతాన మీయవే ఓచందమామ.

అనగనగా ఒకదేశం, ఆ దేశానికి ఒక రాజు. ఆ రాజుకి ఓ చక్కటి రాణి. ఆ రాణికి, పాపం ఎంతకాలానికి బిడ్డలు పుట్టలేదు. అందువల్ల రాజుగారికి పెద్ద దిగులు పట్టుకుంది. రాజుగారు యింకో చక్కటి పిల్లనిచూసి పెళ్లిచేసుకున్నారు. ఆ పిల్ల చాల అందంగానూ, ఎంతో బుద్ధి మంతురాలుగానూ ఉండేది.

రాజుగారు ఈ పిల్లని పెళ్లిచేసుకున్న కొద్దిరోజులకే ఆమె కడుపుతో వుంది. ఈసంగతి పెద్దభార్య ఆ యి న రాణికి తెలిసింది. ఆమె కోపానికి అంతులేకుండా పోయింది. అదీగాక చిన్నభార్య కడుపుతో వున్నదగ్గిర్నించీ రాజు ఆమెని అదివరకటి కంటే యింకా ఎక్కువగా ప్రేమించటం మొదలెట్టాడు.

నెలలు దొర్లి పోయి నై. చిన్నభార్యకి తొమ్మిదినెలలు నిండినై. అరోజు రాజుగారు అడవికి వేటకు బయలుదేరారు. బయలు దేరేముందు, చిన్నభార్య దగ్గిరికివచ్చి, "నేను వేటకుపోతున్నాను. ఇంక కాసేపటికి ప్రసవిస్తావనంగా, మన దివాణంలో గంట మోగించు. అది వినంగానే నేను

తిరిగివస్తాను" అని చెప్పి రాజు అడవికి వెళ్లిపోయాడు.

మరికొన్నిరోజులు గడిచినై. చిన్నభార్యకు కవలపిల్లలు పుట్టారు. ఇద్దరూ మగపిల్లలే. ఇదిచూసేసరికి పెద్దభార్యకు ఒళ్లు మండి పోయింది. చిన్నభార్యకు ఎదో మత్తు మందు యిచ్చింది. ఆమెకు తెలివితప్పి పోగానే ఆ కవలపిల్ల లిద్దర్నీ దాసీలకిచ్చి పక్కనేవున్న తోటలో పడుకోబెట్టించింది. చిన్న భార్య పక్కలో రెండు కొయ్య మొద్దులు పెట్టి వెంటనేవెళ్లి దివాణంగంట మోగించింది. దాసీలు ఈసంగతి బైటపెట్ట కుండా వుండేందుకు వాళ్ళకు బోలెడంత డబ్బు లంచం యిచ్చింది.

దివాణం గంట, వేటాడుతున్న రాజు విన్నాడు. బిడ్డవుటాడుగదా అన్న సంతోషంతో వెంటనే రాజ్యానికి తిరిగివచ్చాడు. రాజు తిరిగిరాగానే పెద్దభార్య అతనిదగ్గిరికి వెళ్లి, "మీ చిన్నభార్య రెండు కొయ్య మొద్దుల్ని కన్నది చూశారా!" అన్నది, ఎంతో విచారపడుతున్నదానిలా. పాపం, రాజు నిజమేగదానని నమ్మాడు. ఆయినా ఏంచేస్తాడు? నాలుగురోజులువిచారించాడు.

తర్వాత ఎలాగైతే నేం అసంగతి మరిచి పోయి మామూలుగా ఉంటున్నాడు.

ఇక అక్కడ మామిడితోటలో వున్న పిల్లలసంగతి ఏమైందో తెలుసా? ఒక అవ్వ ఆ పిల్లల్ని చూసి, వాళ్ళని తీసుకు పోయి పెంచుకుంటోంది. మంచి ఆహారం అడిపెట్టి ఎంతో ముద్దుగా పెంచుతోంది. రోజులు గడిచినకొద్దీ రాజకుమారులిద్దరూ చక్కగా పెరిగి పెద్దవారైనారు. అదీగాక కవలపిల్లలు గనక చూసేవాళ్ళకి ఎంతో ముద్దొస్తూండేవారు.

ఇలా ఆయిదేళ్లు గడిచిపోయినై. ఒక రోజున ఆ రాజకుమారులు అవ్వని అడిగారుగదా, “అవ్వా, అవ్వా! మా అమ్మా, నాన్నా ఎక్కడ వున్నారు? వాళ్ళని మాకు చూపిస్తావా?” అని.

అప్పుడు అవ్వ ఏమని చెప్పిందంటే, “నాయనలారా, మీతండ్రి ఇంకెవరో కాదు. ఈవూరి రాజే! మీ తండ్రికి యిద్దరు భార్యలు. అందులో చిన్నభార్యే మీతల్లి. మీ పెత్తల్లే మిమ్మల్ని, మీరు పుట్టంగానే మీ తల్లికి తెలియకుండా తెచ్చి మామిడి తోటలో వదిలిపెట్టి వెళ్ళింది. మీ తండ్రితో, మీ అమ్మకు రెండు కొయ్య మొద్దులు పుట్టినై అనిచెప్పి మోసంచేసింది. నిజమే నని అని మీతండ్రి నమ్మాడు. ఆరోజు మొదలు నేనే మీమ్మల్ని పెంచు తున్నాను” అన్నది.

ఇది వినంగానే రాజకుమారులు “అదా సంగతి” అని, మామూలుగా అడుకోటానికి వెళ్ళిపోయారు. వీళ్ళు అడుకునేచోట రాజుగారి అంతఃపురంనించి బాగా కనిపిస్తూ వుంటుంది. రోజూ రాజు వాళ్ళు అడుకుంటూ వుండటం మేడమీదనించి చూస్తుండేవాడు. వాళ్ళ ముద్దుమొహాలు కళకళలాడుతూ వుంటే రాజు అలాగే రెప్పవల్చుకుండా చూస్తుండేవాడు.

“ఇంతటి అందాల ముద్దుబిడ్డల్ని కన్న అతలిదండ్రులెవరో! వాళ్లు వింపుణ్యంచేసి వీళ్ళని కన్నారోగదా! నాకర్మ యిలా రాసి వుంది కాబోలు. రెండేభార్య కడుపుతో వుందిగదా అని ఎంతో ఆశపడ్డాను. ఆ ఆశ చివరికి నిరాశ అయింది. పైగా రెండు

కొయ్యమొద్దులు పుట్టటమేమిటి నాకు, అపతిష్టకు కాకపోతే!" అని ఎంతో విచారించేవాడు.

ఇలావుండగా ఒకరోజున రాజు వళ్లు తేముకుంటూ ఏకారుగా ఆ తోటలోకి వచ్చాడు. ఇంతలో రాజకుమారు లిద్దరూ అడుకుంటూ అక్కడికి వచ్చారు. ఒక పిల్లవాడు ఒక కొయ్య ఏనుగుని తాడుకట్టి లాగుతున్నాడు. రెండోవాడు ఒక మట్టి ఏనుగుని లాగుతున్నాడు. కొయ్య ఏనుగుని లాగుతున్న పిల్లవాడు ఏనుగుని ఒక నీళ్ళ గుంటదగ్గరికి లాక్కపోయి, "ఏనుగవ్వా, ఏనుగమ్మా! నీళ్లుతాగు" అన్నాడు. అది చూసి రెండో పిల్లవాడుకూడా ఏనుగుని గుంటదగ్గరికి లాక్కొచ్చి, "ఏనుగమ్మా,

ఏనుగమ్మా! నువ్వుకూడా నీళ్లు తాగు" అన్నాడు. ఇదంతా అక్కడవున్న రాజు విన్నాడు విని, వాళ్లదగ్గరికివచ్చి, "అబ్బాయిలూ, ఎక్కడన్నా మట్టిఏనుగలు, కొయ్య ఏనుగలు నీళ్లుతాగుతయ్యా!" అని అడిగాడు.

వెంటనే పిల్లలిద్దరూ ఒక్కసారిగా ఏమన్నారో తెలుసా? "ఎందుకు తాగవో? మతిలేని రాజుకి కొయ్యపిల్లలు పుడితే, కొయ్య ఏనుగలూ, మట్టి ఏనుగలూకూడా నీళ్లుతాగుతే" అన్నారు.

పిల్లలిద్దరూ యిలా తెలివిగా సమాధానం చెప్పేసరికి రాజు ఒక్కసారిగా అశ్చర్యపోయాడు. వాళ్ళమాటలు రాజుమనస్సుకి బాణాల్లా గుచ్చుకున్నాయి. అప్పుడు రాజు ఏమనుకున్నాడంటే "నీళ్లు చూడబోతే యింకా అయిదేళ్ళన్నా నిండలేదే. నాచిన్న భార్యకు కొయ్యపిల్లలు పుట్టినసంగతి జరిగి అయిదేళ్ళకుపైన అయింది. నీళ్లకి ఆ సంగతి ఎలా తెలిసివుంటుంది. ఇందులో ఏదో రహస్యం తప్పకుండా వుంటుంది" అని అనుకుని, రాజు, "అబ్బాయిలూ, మీరుచెప్పింది నిజమే. అయితే మీరు ఎవరి పిల్లలో చెబుతారా?" అని అడిగాడు.

అప్పుడు అయిద్దరు పిల్లలూ యిలా అన్నారు - "మేము ఈదేశాన్ని ఏలుతున్న రాజు కొడుకులం. మేము పుట్టినప్పట్నుంచి, మమ్మల్ని అయింట్లోవున్న అవ్వ పెంచు

చందమామ

తోంది" అని అవ్వ యింటివేపు చూపారు.

రాజు వెంటనే అక్కడ్నించి అవ్వ యింటికివచ్చి, అ పిల్లల సంగతంతా అడిగి తెలుసుకున్నాడు. ఇంతలోకి పిల్లలిద్దరూ కూడా యింటికి తిరిగివచ్చారు. రాజుకి వాళ్ళని చూసేసరికి ఎంతో ఆనందం కలిగింది. అవ్వచెప్పిందంతా వినేసరికి, పెద్దభార్యచేసిన మోసానికి ఎంతో కోపం వచ్చింది.

వెంటనే అంతఃపురానికి తిరిగి వచ్చి పెద్దభార్యని పిలిచాడు. రాణివచ్చి రాజుఎదట నిలబడింది. అప్పుడు రాజు, "నాకు కొయ్యపిల్లలు పుట్టిన అని చెప్పావు. అది నిజమా. అబద్ధమా?" అని గద్దించి అడిగాడు. అప్రశ్న వినేసరికి రాణి తెల్లబోయింది. జరిగిందంతా ఎంతో భయపడుతూ రాజుకు చెప్పేసింది.

అంతాచెప్పి చివరికి పెద్దగా ఏడవటం మొదలెట్టింది. తర్వాత, రాజు కాళ్ళమీద పడి, తనని క్షమించమని బ్రతిమాలుకుంది. ఇదంతా వింటున్న చిన్నరాణి రాజు ఎదటికివచ్చి, పెద్దరాణిని క్షమించమని రాజుని కోరింది. రాజు సరేనని పెద్దరాణిని క్షమించి, "ఇకనించి ఆయినా ఒళ్ళు దగ్గర బెట్టుకొని బ్రతుకు. ఇంకోసారి నన్ను మోసం చెయ్యాలని ప్రయత్నించావంటే నిన్ను ముక్కలు ముక్కలుగా సరికి పారేస్తాను" అని చెప్పాడు.

తర్వాత ఒక మంచిరోజుచూసి రాజు అవ్వనీ, పిల్లల్నీ తన అంతఃపురానికి పిలిపించాడు. పిల్లల్ని చూడగానే చిన్నరాణి ఒక్కసారివెళ్లి వాళ్ళని కావాలించుకుంది. తర్వాత అవ్వనికూడా రాజుగారి అంతఃపురంలోనే వుండమని కోరారు. అవ్వ సరేనని అంది. అరోజు రాజ్యమంతటా చాటింపువేయించి గొప్ప విందు జరిపారు.

తర్వాత రాజు, రాణి, పిల్లలూ, అవ్వ సుఖంగా వున్నారు. పెద్దరాణి మాత్రం తలెత్తుకు తిరగలేక అంతఃపురంలోనే ఒక గదిలో వుంటూ ఎలాగో కాలం వెళ్ళబుచ్చుతోంది. అంతటితో కథ కంచికివెళ్లింది మనం యింటికివచ్చాం.

వీరలక్ష్మి

పెద్దక్కయ్య

[గతనంచిత తరువాయి]

ఇంక తను, అక్కడ దణ్ణంమీదవేల్చాడు తున్న పట్టుచీరల్లో ఒక మంచి జరీ బనారసు చీరతీసి కట్టుకుని, దానిపైన చింపిరి గుడ్డలన్నీ చుట్టుకుని తల విరబోసుకుని, మొహంనిండా పనుపు పూసుకుని, పెద్ద కుంభంబొట్టు పెట్టుకుని, ఒక పళ్ళెంలో ఒక దివ్వె వెలిగించి నెత్తిమీదపెట్టుకుని, వేపమండల్ని హారాలుగాకట్టి, మెడలో వేసుకుని, చేతుల్లో కొన్ని మండలుపట్టుకుని, మహంకాళి రూపంలాగ తయారయింది.

ఇంటిలోపల గడియవేసి దొడ్లో నిచ్చెన వేసుకుని గోడదూకి, తన యింటివేపు బయల్దేరింది వేపమండల్ని పూగించు కుంటూ.

ఈలోపున బాగా చీకటిపడింది. దొంగ వెంకయ్య ఏంచేస్తున్నాడు యింతసేపూ? కొత్తపెళ్లాం అడిగిందే చాలునని బజారుకి వెళ్లి ఒక దుకాణంకి పోవడం "చాటలు కావాలి" అని అడగడం, చాటలు యిచ్చిం తరవాత, "గీటలుగూడా యియ్యండి" అంటే, "గీటలేంటి నీమొహం" అని దుకాణంవాళ్లు తన్ని పంపించడం, ఇంకో దుకాణంకి వెళ్లడం, "కొబ్బరి కాయ యియ్యండి" అని అడగడం, ఇచ్చిన తరవాత "గిబ్బరికాయకూడా యియ్యండి" అని అంటే, "గిబ్బరికాయ ఏమిటి నీ

మొహం" అని తన్ని పంపించడం, యిట్లా ప్రతిదానికి బాగా తన్నులుతిని, చివరికి దొంగ వెంకయ్య దొరికిన సామానులు మూట కట్టుకుని బయల్దేరేప్పటికి చీకటి పడిపోయింది.

మధ్య దోవలో వాడికి ఎదురుగుండా మిణుక్కు మంటూ ఒక వెలుగూ, ఇటూ అటూ పూగుతూ ఓ నల్లని ఆకారం కన పడింది. "ఓరి బాబో దెయ్యంలాగుంది రోయ్" అని హాడిలిపోయి నిలబడి పోయాడు. ఆకారం మెల్లిగా వీడివేసి వెస్తోంది. దగ్గిరకి రాగానే, మెరిసే బంగారం నగలూ, మొహం పెద్ద కుంభంబొట్టు అవీచూసి "ఇది దెయ్యంకాదు దేవత రోయ్" అని అనుకుని, "ఇంకేం, నాపంట పండింది. కావల్సినన్నీ వరాలడుగుతాను" అని సంతోషించి, సాష్టాంగ నమస్కారం చేశాడు, మహంకాళి వేషంలోవున్న వీరలక్ష్మికి! కాని దొంగ వెంకయ్య వీరలక్ష్మిని ఆవేషంలో గుర్తుపట్టలేదు.

వీరలక్ష్మి, శివంపూనినట్టు యింకా ఇటు అటూ పూగి, భీకర కంఠంతో ఇట్లాఅంది: "ఓరీ, నీభార్య నోముకి కావల్సినవన్నీ తీసుకుని వెచ్చావా?"

చందమామ

“ఓ, తెచ్చాను తల్లీ” అన్నాడు దొంగ
వెంకయ్య గజగజ వెణకుతో.

“అవన్నీ నామొందు పెట్టు.”
అన్నీ మొందర పెట్టాడు.

“స రే, కాటిక్కాయలున్నాయిగాని,
గీటిక్కాయలేవి? పసుపు వుండిగాని,
గినుపువీదీ?”

“తల్లీ రచ్చించమ్మా, గీటిక్కాయల
కోస మడిగితే, గీటిక్కాయలేంటరా, అని
చెంప పగలేట్టు కొట్టాడు ఆ దుకాణం
ముండాకొడుకు. గి బ్బ రి కా య ల కో స
మడిగితేగూడా చెంపకాయలు వేశారు.
అందరిచాతా తన్నులుతిని, చివరికి దొరికిన
వేవే మూటకట్టుకుని వెస్తున్నాను” అన్నాడు
వెంకయ్య.

“తన్ని పంపించారా, పాపం! అవి
లేకుండా నేము ఎలాగూ చెయ్యటానికి
వీలులేదు. మళ్లీ వెళ్లి ఆ దుకాణంవాళ్లనే
అడుగు. నీవు అడిగినవన్నీ యిచ్చేట్లు
పరం యిస్తున్నాను. పోయి అవికూడా
తీసుకుని త్వరగా రా” అన్నది మహం
కాళి.

“నువ్వు తల్పుకుంటే కానిదుందా తల్లీ”
అంటూ ఒక్క పరుగున వెళ్లాడు దొంగ
వెంకయ్య, తను తెచ్చినవన్నీ అక్కడ
వదిలిపెట్టి.

వెంకయ్య అటు పోగానే వీరలక్ష్మి
అపస్తువులన్నీ మూట కట్టుకుని అక్కడ్నుంచి

త్వరగా వెళ్లిపోయింది. దొంగ వెంకయ్య
దుకాణాలకిపోయి, గీటిక్కాయలు, గినుపు,
గీటలూ అడిగి మళ్లీ తన్నులుతిని ఏడుస్తూ
మహంకాళితో చెప్పకుండామని వచ్చాడు.
వస్తే ఏముందీ, మహంకాళి లేదూ, తను
అక్కడ వదలిపెట్టి వెళ్లిన పస్తువులాలేవు.
“పరం యివ్వకపోగా యింతా కష్టపడి
తన్నులుతిని సంపాదించిన పస్తువులు
కూడా తీసుకు మాయమైంది. ఇదెక్కడో
గడుసు దేవతలాగా వుండి” అని తిట్టు
కుంటూ యింటికి చేరుకున్నాడు వెంకయ్య.

చందమామ

ఇంటిముందుకు రాగానే లోపల్నించి చుయ్యి, చుయ్యి మనే శబ్దం వినిపడింది. అది వినేప్పటికి పాపం వెంకయ్యకి నోరూరింది. తలుపునెట్టాడు. లోపలగడియ వేసివుంది.

“అమ్మా, తలుపు తియ్యవే. నేను వెళ్ళగా చూసి, నువ్వు, కొత్త కొడలూ, అప్పచ్చు లొండుకుని తింటున్నారా” అని తలుపు బాదాడు. ఎవరూ పలకలేదు.

“నాకు పెట్టాల్సివస్తుందేమోనని, తలుపు తియ్యకుండా అన్నీ మీరే మింగుతున్నారా?” అని అరిచాడు. మళ్ళీ ఎవరూ పలకలేదు. తలుపు కొట్టి, కొట్టి యింక విసిగి తలుపు పగలగొట్టి లోపలికి వెళ్లాడు.

“ఓసి దొంగముండా, తడికచాటున కొడలికి మెక్కపెడుతూ, ఇక్కడే కూచుని పలకనన్నా, పలకలేదేమిట! కొత్తకొడలిని చూసి అప్పుడే యింత మిడిసిపాటా.” అని గోడకి అనుకుని కూచున్న తల్లి మొండాన్ని ఒక్క తన్ను తన్నాడు. ఆ మొండెం ముందరికి దొర్లింది. తన తల్లికి తల లేక పోవడంచూసి గాభరాపడి, పిచ్చివాడిలాగ ఇల్లంతా తిరగటం మొదలు పెట్టాడు. పొయ్యిమీద భయంకరమయిన దృశ్యం కనపడింది. తన తల్లితల దూలానికి కట్టి వుంది. ఒక్కొక్క నెత్తురుబొట్టు బాబులిలో వడినప్పుడల్లా “చుయ్యి చుయ్యి” మనే శబ్దం.

ఇవంతా వీరలక్ష్మి చేసిన మోసమే అని గ్రహించాడు దొంగ వెంకయ్య.

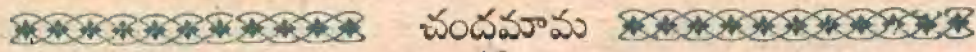
“ఓసి మాయలమారి, ఎంతటిదానివే! నేనే అనుకుంటే నన్ను మించినదానివి లాగున్నావు. దోపలో కనపడ్డదిగూడా నువ్వే! ఏ దెయ్యమో, దేవతే అని హడలి పోయినాను. చూసుకో, నీవని పట్టిస్తాను” అని తిట్టుకుంటూ దొంగ వెంకయ్య తన ముఠాతో పన్నాగాలు పన్నాడు.

ఇంక వీరలక్ష్మి, తన పూరి పాలిమేర చేరుకుని అక్కడ చేరువులో స్నానంచేసి, తన భయంకర రూపం తీసేసి, యింటికి వెళ్ళింది.

“ఇదేమిట, ఇట్లా బెచ్చావు? ఏం జరిగింది? నీ మొగుడేడి?” అని ఆత్రంగా అడిగారు ఆమె అక్కలు.

“ఆయన, ముంచుకుపోతున్న వ్యవహారమీద, పొరుగుూరు వెడుతూ, నీ అట్ల తద్ది నోము మీ ఇంట్లోనే చేసుకో అని, యివన్నీ ఇచ్చి నన్ను పూరిబయిటదాకా దిగబెట్టి అదోవనే ఆయన పొరుగుూరు వెళ్లి పోయినారు” అని అబద్ధమాడింది వీరలక్ష్మి. ఆమె తెచ్చుకున్న సామానూ, కట్టుకున్న చీరా చూసి, ఎంతో సంతోషించారు ఆమె అక్కలు. పైకి అట్లా అందిగాని లోపల భయంగానే వుంది వీరలక్ష్మికి, ఏ రాత్రి వెళ్ళో దొంగ వెంకయ్య తన ముఠాతోసహా వచ్చి, కని తిర్చుకుంటాడని.

(ఇంకావుంది)

పిసినిగొట్టు

అనగా అనగా ఒక ఊళ్లో ఒక పిసినిగొట్టు ఉండేవాడు. అతను పడ్డివ్యాపారం మొదలైనవన్నీ చేసి లక్షలాది ధనం గడించాడు. కాని ఏంలాభం? ఏ జన్మానా పిల్లికికూడా బిచ్చంచేసిన పాపాన పోలేదు. అందాకా ఎందుకు? తన కడుపుకైనా తినేవాడు కాదు.

ఇట్లా ఉండగా ఒకనాడు ప్రక్కఊళ్లో ఉన్న తన బంధువుల యింట్లో పెండ్లి అనీ, అందుకు బంధుమిత్ర సపరివారంగా రావలసినదనీ, శుభలేఖవచ్చింది. వచ్చిందే తడవుగా మన పిసినిగొట్టు యీ కరువు రోజుల్లో నాలుగురోజులు గడిచినా గడిచిందే ననుకొని పిల్లాణ్ణి, భార్యని, వెంటబెట్టుకొని యింకా పెళ్ళి నాలుగురోజులు ఉందనగానే అపూరికి బయలుదేరాడు. యిండు

మించు పది, పదిహేను రోజులు దాకా యింటి ముఖం చూడకుండా ఉండే యేర్పాటుతో బయలుదేరాడు కాబట్టి యింట్లో ఉన్న డబ్బూదస్కం, నోట్లు, గిట్లు అన్నితీసుకొని కట్టకట్టి పెట్రెలో పెట్టుకొని, భార్య పుత్రాదులతో దారిపట్టాడు పిసినిగొట్టు.

బండి ఎక్కుతే బాడు గివ్వాలిగదా అని నెత్తిమీద పెట్రె, చంకలో సంచి, భుజం మీద బుడ్డాణ్ణి వేసుకొని భార్య వెంటరాగా బయలుదేరాడు.

పిసినిగొట్టు వెళ్లవలసిన పెళ్లివారి ఊరికి వీళ్ళ ఊరికి మధ్య ఉప్పుటెరు ఒకటి అడ్డంగా పారుతోంది. అది వేసవికాలంలో యెంత బక్కచిక్కి ఉంటుందో, వర్షా కాలంలో అంత బాగా బలీసి ఉంటుంది. ఆ ఏటిలో జనాన్ని దాటవేయడానికి

వో నావ వేసుకొన్నాడు పల్లెపెద్దయ్య. మన
పిసినిగొట్టు ఎప్పుడువెళ్లినా దిగే వెళ్లేవాడు
గాని కానిడబ్బు యిచ్చి నావమీద దాటిన
పాపాన పోలేదు.

పిసినిగొట్టు భార్య బిడ్డతో ఏటొడ్డుకు
చేరుకున్నాడు. వీళ్ళని చూడగానే పల్లె
పెద్దయ్యకు ఎక్కడలేని మంటా వచ్చింది.
కారణం? ఆయన ఎప్పుడైనా ఓకాని డబ్బు
యిచ్చి దాటితేగా! అడవాళ్ళతో ఉన్నాడు
కదా, ఎవరికోసరం యొక్కుతాడనుకొని

పాపలాయిచ్చి కాలు పెట్టమన్నాడు
పడవలో.

“మనిషికి అనాచొప్పునేగదా పుచ్చుకొం
టున్నావు? నేనూ అలాగే యస్తాను” అని
పైగా బుడ్డాబ్బి కోసరన్నాడు పిసినిగొట్టు.

“యీబేరాలు నాకాడచాగవు. ఎల్లివయ్యా,
ఎక్కావు! ఆ బేడ డబ్బులు నీకాడే
ఉంచుకో. నాలుగు రోజులుపాటు సుట్ట
ముక్కకొత్తాపి” అని గొణుగుకుంటూ
పోయాడు పెద్దయ్య.

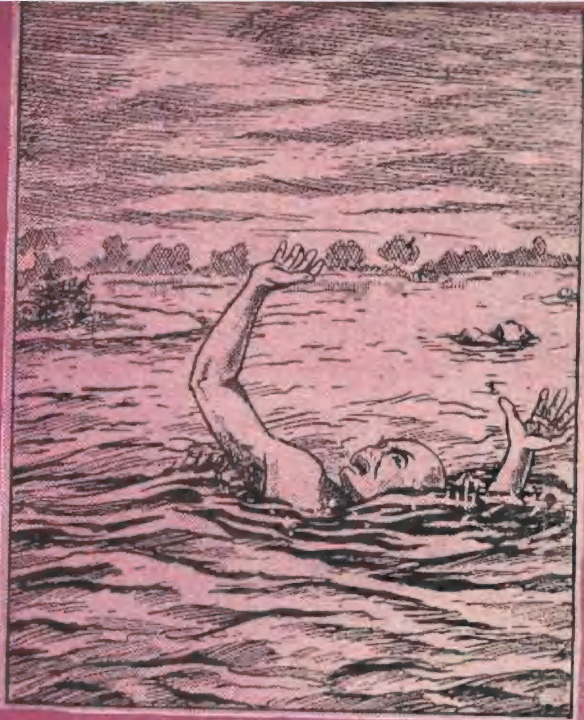
సరే! పిసినిగొట్టు మాత్రం తక్కువా
యేమిటి? దిగువగా ఉన్న మెరకరేవుకు
వెళ్లి యిదివరకు ఉన్న సామాను అలాగే
ఉంచుకొని చుట్టుపట్ల ఎవరూ లేకుండా
చూచుకొని మరో చంకలో పెళ్లానెత్తుకొని
విట్టోకి దిగాడు. ఏరు మంచివడిలో ఉంది.
పాపలా డబ్బులు పారెయ్యలేని వీరిశెట్టి
సగందూరం వెళ్లేసరికి పీకదాకా పీనాసి
వెనక్కిపోవడానికి వీల్లేక, ముందుకు సాగ
డానికి కాళ్ళాడక యింక నట్టేట్లో ఆలోచన
మొదలెట్టాడు. బరువైన భార్యని పదల్లేక

“చేటంటూ ఉంటే కాయలు ఎప్పుడైనా కాస్తుందికదా” అనుకొని బుజంమీద ఉన్న బుడ్డాణ్ణి కాస్తా గంగపాలు చేసి కొంత బరువు తగ్గించుకొన్నాడు.

తర్వాత అలాగే మరి కాస్తదూరం వెళ్లేసరికి ఏరు వడి మరీజాస్తో అయింది. మళ్ళీ ఆలోచనలోకి దిగాడు. “డబ్బంటూ ఉంటే ఎంతమంది పెళ్ళాల్సినా సంపాదించవచ్చు” అనుకొని పెళ్ళాన్ని కాస్తా ఏటికొప్పగించాడు.

ఇంక మిగిలింది నెత్తిన పెట్టె, చంకలో డబ్బునంచి. ఇకదాటవలసినదికూడా అట్టే ఉన్నట్టు కనిపించకపోవడంచేతముందుకు సాగడమే మంచిదనుకున్నాడు. కాని ఏటి వేగం హెచ్చసాగింది. యీసారి ఆ డబ్బు నంచి, పెట్టెకూడా బరువే అయినై. “బ్రతికుంటే బలు సాకు తినొచ్చు ముందు ప్రాణాలు చూచుకోవా” అనుకొని గత్యం తరంలేక ఆడబ్బునంచి, పెట్టె కాస్తా ఏట్లో జారవిడిచాడు. యింక మిగిలింది వీరినెట్టి భగవంతుడు లేడూ?

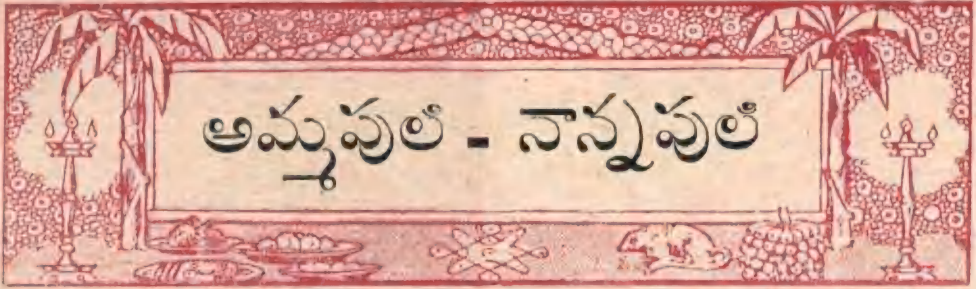

పాపలాడబ్బులు యిచ్చి పడవెక్కలేక రెండు ప్రాణాలు ఏటి కొప్పగించిన పిసినిగొట్టును మాత్రం బ్రతకనిస్తాడా భగవంతుడు?

మరి కాస్త దూరం వెళ్లేసరికి అతను ఆయాసంతో మరి యీదలేక తనుకూడా వాళ్ళతోబాటే ఏటి గర్భంలోకి వెరిగాడు.

చూచారూ! తమ్ముళ్లూ! పిసినిగొట్టు పెళ్ళి ప్రయాణ మేమైందో? పెద్దవాళ్లైన తరువాత మీరుమాత్రం అలా పిసినిగొట్టుల్లా ఉండకండేం.

చందమామ

అనగా అనగా ఒక అడవిలో అమ్మపులి నాన్నపులి వుండేవి. వాటికి మూడుపిల్లలు. మూడవ పిల్ల పుట్టిన కొద్దినెలలకే నాన్న పులికి పెద్దజబ్బు చేసింది. ఒకరోజున తన ముగ్గురు పిల్లల్ని దగ్గరకు విలిచి నాన్నపులి యిలా చెప్పింది:

“నేను యీ క్షణానో మరుక్షణానో చచ్చి పోతాను. నేను చచ్చిపోయే ముందు మీకు కొన్ని విషయాలు చెప్పాలి. ఇవి మీరు ఎప్పుడూ మరచిపోకూడదు.

“అరణ్య సామ్రాజ్యానికి మనం రాజులం. వీర్య శౌర్యాలకి మనజాతి పుట్టి నిల్లు. ఈ కొనసుండి అ కొనవరకు యధేచ్ఛగా అరణ్యంలో సంచరిస్తూ, ఇష్టం వచ్చిన జంతువుల్ని వేటాడ్తూ ఉంటాము కాని “మనిషి” అనే మృగం ఒకటి మీకు తెలియనిది వుంది. అది చాలా జిత్తులమారి, శక్తిగలదీని. అమనిషిజోలికి మీరెప్పుడూ పోవద్దు. మనిషి చుట్టు

ప్రక్కల వున్నాడూ అని మీరు ఎప్పుడైనా గ్రహిస్తే ఆప్రాంతాలనుండి యితర చోట్లకు తొలగిపొండి. ఇదే మీకు నా అఖిరిసలహా.” ఈమాటలు చెప్తూ నాన్నపులి ప్రాణాలు వదలిపెట్టింది.

చాలా కాలంవరకు నాన్నపులి చెప్పిన సలహాప్రకారం పులిపిల్లలు మూడూ నడుచుకుంటూ వచ్చాయి. వాటికి రోజూ కావలసిన ఆహారంకోసం అడవిపండులు, జింకలు, లేళ్లు మొదలైనవాటిని వేటాడి తినేవి. కాని వినోదంకోసం అయినా మనిషిని వేటాడాలి అనే ఆలోచన అవి మనస్సులోకి రానిచ్చేవికావు. ఆ చుట్టు పట్ల ఎక్కడైనా సరసంచారం వున్నట్లు తెలుస్తే అచోటువిడిచి దూరంగా పోయేవి.

పులిపిల్లలు మాటలోనూ చిన్నదైన తమ్ముడుపులికి మాత్రం తండ్రిచెప్పి పొయిన సలహాలో నమ్మకం రోజు రోజుకీ తగ్గిపోవటం ప్రారంభించింది. అన్నపులు లిద్దరికన్నా తమ్ముడు పులికి స్వతంత్రపు

అలోచనా, సాహసమూ ఎక్కువ. కాస్త పెద్దదై కండలు గట్టిపడగానే, తండ్రి ఎంతో భయంకరంగా వర్ణించిన మనిషి-మృగాన్ని వెతికి వేటాడాలన్న ప్రబలమైన కోర్కె తమ్ముడు పులి మనస్సులో కలిగింది. ఈ దురాలోచన మనస్సులో ఎప్పుడైతే ప్రవేశించిందో, అక్షణమే మనిషిని వెతకడానికి అడవి సరిహద్దు ప్రాంతాలకి తల్లిపావాలని తమ్ముడు పులి నిశ్చయించుకుంది.

ఈ సంగతి అన్నపులులు తెలుసుకొని అలా జరగకుండా ఆపాలని తమ్ముడు పులిని అనేక విధాల బుజ్జగిస్తూ బ్రతిమాలినై. చచ్చిపోతూ తండ్రిచెప్పిన ఉపదేశాన్ని జ్ఞాపకంచేశాయి. ఎన్నివిధాల నచ్చ చెప్పాలని ప్రయత్నించేసినా తమ్ముడు పులి 'ససేమిరా నా పట్టును విడవను. మనిషి అంతు నేను తెలుసుకోవాలి' అంది. ఇంక చెప్పేది, చేసేది ఏమీలేక అమ్మపులి అన్నపులులూ తమ్ముడు పులిని దాని కర్మానికి దాన్ని వదిలేశాయి.

అంతు తెలుసుకోవాలి, వేటాడాలి అన్న యోచనతప్ప తమ్ముడు పులి 'మనిషి'ని ఎప్పుడూ చూడనేలేదు. అందువల్ల మనిషి

లక్షణాలు ఎలాగైనా ముందుగా తెలుసుకోవాలనుకుంది. వెళ్తూ వెళ్తూ వుండగా కొంతదూరంలో ఒక ముసలి ఎద్దు ఒంటినిండా వాతలు, చెబ్బలు గుర్తులతో, బక్కచిక్కి, పచ్చిక మేస్తూ కనిపించింది. తమ్ముడు పులి దగ్గిరికివెళ్లి "ఇదుగో-ఒక్కసారి తల ఎత్తు. మనిషంటారు. నువ్వేనా?" అని అడిగింది.

"అబ్బే - నేనుకాదు. చావుకి సిద్ధంగా వున్న ఒక ముసలి ఎద్దునినేను. మనిషితో నికేంపని?" అంది బక్కచిక్కిన ఎద్దు.

"మరేంలేదు. మనిషిని వేటాడి, మాంసం రుచిచూడాలనుంది" అంది తమ్ముడు పులి.

చందమామ

"అమ్మయ్యా! మనిషిని వేటాడటమే. యిటువంటి పిచ్చి పిచ్చి ఆలోచనల్ని కట్టిపెట్టు. నా స్థితి ఎట్లా వుందో చూడు! దీనికంతటికి ఎవరు కారణం మనుకున్నావ్? మనిషే! నాచేత బాగా చాకిరి చేయించుకున్నంత కాలం చేయించుకుని నేనుముసలిదానినైపనిపాటలకుపనికిరానని తోచగానే నన్ను యీ అడవిలోకి తోలేశాడు. స్వార్థం, తెలివితో గూడిన బలం కల జంతువు మనిషితప్ప యింకొకటి ఉండబోదు. మనిషితోలికి పొవద్దని నా సలహా" అంది బక్కచిక్కిన ఎద్దు.

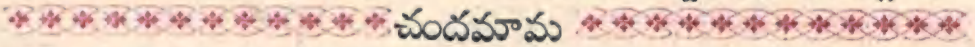
తమ్ముడుపులికి యీ మాటలు వింటే సవ్యవచ్చింది. మరి కొంత దూరం పొగా ఒక ముసలి ఏనుగు చర్మం వెళ్ళంతా వేళ్ళాడుతూ ఒంటరిగా కన్పించింది.

తమ్ముడుపులి ఆగి "మనిషంటారు. నువ్వేనా?" అని ఏనుగును అడిగింది.

ఏనుగు చేటల్లాంటి చెవుల్ని ఆడిస్తూ "అబ్బే! నేను చావుకి సిద్ధంగావున్న ఏనుగుని. నీకు మనిషితో ఏం పనో నేను తెలుసుకోవచ్చా?" అంది.

"ఓ, దానికేం...మరేంలేదు. నాకు మనిషిని వేటాడాలని వుత్సాహం. అందుకోసమే బయలుదేరాను." అన్నది తమ్ముడుపులి. ఈ మాటలు విని ఏనుగు తన తొండాన్ని పూపుకుంటూ యిట్లా చెప్పింది.

"మంచిదానివి...నీకు పొయ్యేకాలం వచ్చింది కాబట్టే యిటువంటి దురాలోచన తట్టింది. చాలు, చాలు. బ్రతికి బాగుండా లంటే వెనక్కివెళ్లు. చూశావా ఇప్పుటి నా స్థితికి మనిషే కారణం. నే నూ పయస్సులో మడించి. నా అంత బల వంతులూ, నన్ను ఎదిరించగల వాళ్ళూ ఎవ్వరూ లేరని విర్రవిగేదాన్ని. అరణ్యం అంతా విచ్చలవిడిగా సంచరించేదాన్ని. కాని ఏం లాభం. నువ్వు వెదకి వేటాడాలనుకుంటున్న మనిషే నన్ను గోతులో దించాడు. మచ్చిక చేశాడు. నావల్ల తనకు

అనుకూలమైన పనులన్నీ చేయించుకునే వాడు. నాలో ఓపిక ఉన్నంత కాలం నేను తిన్నంతా యిచ్చేవాడు. నేను ముసలిదానినై పనికిరానని తోచగానే అడవుల్లోకి తోలేశాడు. మనిషికన్నస్వలాభి, నేర్పరీ యింకొక జంతువు యీ సృష్టిలోనే వుండదు. నామాట విని, నువ్వు యీ ఆలోచన వదలిపెట్టు." అంది.

తమ్ముడు పులికి ముసలి ఏనుగు చెప్పింది ఏమీ నచ్చలా. పైగా బక్క చిక్కిన ఎద్దూ, ముసలి ఏనుగూ చెప్పిన సంగతులు విన్న తర్వాత మనిషిని వేటాడాలన్న కోరిక మరింత ఎక్కువైంది.

కొంతదూరం వెళ్లగా దూరాన రంపంతో చెట్లని కోస్తున్న శబ్దం వినపడింది. ఆ శబ్దం విని, ఆ వైపుకే అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ తమ్ముడుపులి నడిచింది. అక్కడ ఒక పెద్ద చెట్టుని రంపంతో కోస్తూ ఒక కట్టెలుకొట్టేవాడు కనిపించాడు. తమ్ముడుపులి అతనిదగ్గరకు వెళ్లి అతనిచైపు ఎగాదిగా చూచి "కాస్త పని కట్టిపెట్ట నా మాటకు జవాబుచెప్పు. మనిషంటారు, నువ్వేనే?" అంది.

ఆ కట్టెలు కొట్టే మనిషి, రంపాన్ని నిలిపి, తమ్ముడుపులివైపు తిరిగి "అ నేనే మనిషంటే. నాతో నీకేంపని?" అన్నాడు.

ఈ మాటలు వినేసరికి తమ్ముడుపులికి చెప్పలేనంత సంతోషం కలిగింది, ఇన్ని రోజులకి తను వెతుకుతున్న మనిషి జంతువు కనిపించాడని.

"నికోసమే వెతుకుతున్నాను. నిన్ను చంపి, నీ మాంసం తినాలి" అంది.

"పాపం అట్లాగా. నువ్వు వెద్ది పిచ్చి దానివిలాగా వున్నావే. ఒక పులిచేత చచ్చేటంత బలహీను డనుకున్నావా మనిషంటే!" అన్నాడు కట్టెలుకొట్టేవాడు.

తమ్ముడుపులి పెద్దపెట్టుగా నవ్వి "నిన్ను చూస్తేనే తెలుస్తోంది, ఎంత బల పంతుడివో" అంది.

చందమామ

“నా బలాన్ని గురించి నీకింకా ఏమీ తెలియదన్నమాట. అలాగైతే నా వెంటరా, చూపిస్తాను” అన్నాడు ఆ మనిషి.

తమ్ముడుపులి సరేనని అతని వెంట నడవసాగింది. కొంత దూరాన కొయ్య దుంగలతో కట్టబడిన చిన్న యింటని చూపిస్తూ ఆ మనిషి “అది చూశావా! దాన్ని యిల్లు అంటారు. నేను కట్టాను. అందులో వుంటే ఎండ, వాన, చలి నన్ను ఏమీ చెయ్యలేవు. మీ సంగతి, అలా కాదు. అటువంటి యిల్లుకట్టుకొని ఎండని, వానని, చలిని ఎదిరించలేనప్పుడు మీకు ఎంత బలంవుండి ఏమి లాభం!” అంటూనే యింట్లోకి వెళ్లి తలుపు లోపల ఘడియ వేసుకున్నాడు.

మనిషి చెప్పిన మాటలు విన్నసరికి తమ్ముడుపులికి తగని కోపంవచ్చింది. ఆ కోపం పట్టలేక యిట్లా అంది. “నేను యీ అరణ్యానికల్లా రాజుని. నా కన్న బలవంతులు ఎవరూ వుండరు. నా శరీరం

ఎంత అందంగా వుందో చూడు! ఇంత అందం, బలం కలిగిన నేనే ఆ యింట్లో ఉండాలి. నేను వుంటేనే ఆ యింటికి శోభ, నీవంటి బలహీనపు జంతువ ఆ యింట్లో వుండకూడదు. నువ్వుబయటికివచ్చి యిల్లు నాకు అప్పచెప్పకపోతే చూసుకో ఏమి చేస్తానో” అని గర్జించింది తమ్ముడుపులి.

ఆప్పుడు ఆ కట్టెలు కొట్టేవాడు తలుపు తెరుచుకొని బయటికివచ్చి “నువ్వు చెప్పిన దంతా నిజం... ఈ యింట్లో నువ్వే వుండటానికి తగినదానివి” అన్నాడు.

తమ్ముడుపులి వెంటనేయింట్లో ప్రవేశించి అరణ్యం అంతా ప్రతిధ్వనించేలాగు బిగ్గిరిగా గర్జించింది. కట్టెలు కొట్టే మనిషి తలుపుకు బైటగిల్లెంబైట్టి తన దారిని తాను వెళ్లిపోయాడు.

పాపం, తమ్ముడుపులి ఏం చేస్తుంది? బైటికి రాలేక అందులోనే వుండిపోయింది. అలా తిండి నీళ్లూలేకుండా నాలుగురోజులు వుండి అందులోనే చనిపోయింది.

యజమానికితగ్గ నౌకరు

ఒక పూర్ణ భీమయ్య అనే ఒక వర్తకుడుండే వాడు. అతను తానింత తిని ఒకరికింత పెట్టి ఎరుగడు. అతనంతే ఎవ్వరికి గిట్టదు. ఆ పూర్ణకంతా అతనిదే పెద్ద కొట్టు. ఆ కొట్టు కంతటికీ ఒక్కడే నౌకరును వుంచు కుని వ్యాపారం చేసేవాడు. కొట్టుకి కావల సిన సామానులు తెచ్చుకొవాలంటే పక్క గ్రామానికి వెళ్ళవలసి వుండేది. ఆ గ్రామా నికి వెళ్లే దారిలో ఒక చిట్టడివి కూడా వుంది. అడవిగుండా పోవాలంటే దొంగల భయం ఎక్కువ. అందుచేత భీమయ్య కొట్టుకి కావలసిన సామగ్రి కొనుక్కోవా లనుకున్నప్పుడు తన నౌకరునుకుడా వెంట తీసుకుని వెళ్లేవాడు. పగటిపూట దొంగల భయం వుండదుకాబట్టి ఎప్పుడు వెళ్ళినా పగటిపూటే వెళ్ళి పనులు ముగించుకుని

సాయంత్రానికల్లా యింటికి తిరిగి వచ్చేవాడు.

ఒకరోజు భీమయ్య తొందర పనుల మీద ప్రక్కగ్రామానికి పోవాల్సి వచ్చింది. కొట్టు మూసేసరికే మధ్యాహ్నం వస్తోంది గంటలు దాటిపోయింది. ఎలాగైనా ఆరోజు వెళ్ళక తప్పదు. నౌకరును వెంటబెట్టుకుని చరచరమని నడిచి వెళ్ళుతున్నాడు.

వూరుదాటి అడివిదారి బట్టేసరికి ప్రాద్దు గూకి పోయింది కూడాను. ఒకరి మొహం యింకొకరికి కనిపించనంత చీకటి. ఇంకేం! భీమయ్యకు చీకట్లో ప్రయాణం సాగించడం అసలే అలవాటులేదు. చిక్క మొహం వేసుకుని నౌకరుతో "అబ్బాయీ! ఎలాగో చీకటికూడా పడింది. ఇకపైన నడిచి వెళ్ళడ మనేది ఇప్పట్లో జరిగే పనికాదు

ఇప్పుడు తిరిగి ఇంటికి పావటమూ అంత
మంచిపనికాదు. నాదగ్గిర వెయ్యి రూపా
యిలదాకా డబ్బుంది. ఈ అడవిలో దొంగల
భయం ఎక్కువట! నేను ఆ మూల ఒక
పాద మరుగున చాక్కుని పడుకుంటాను.
సుప్తమాత్రం ఈ రస్తామీదే తెల్లవారేదాకా
మేలుకొని పడుకో. తెల్లవారగానే యిద్దరం
బయలుదేరి పోదాం," అని చెప్పి
పైకొంగు లోనించి ఒక పావలాబిళ్ళతీసి
నౌకరు చేతులో పెట్టాడు. నేరుతెరిచి
అడిగితేనే కానిడబ్బు యిచ్చేవాడు కాదు.
అలాంటిది యిప్పుడు అడగకుండానే
పావలాకాసు యిచ్చేసరికి నౌకరు లోలోపల
మురిసిపోయాడు. చీకట్లో తెల్లనావెంత
తళతళా మెరిసిపోతోంది. సరేనని నౌకరు దారి
కడ్డంగా పడుకుని నిద్రపోయాడు. భీమయ్య
అటువైపు పాదలచాటున పడుకుని
దిక్కులు చూస్తున్నాడు.

ఇంతలో ఆ దారిన దొంగల చప్పుడు
వినిపించింది. దారికి అడ్డంగా పడుకున్న
నౌకరు చప్పున కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

దొంగలు చీకట్లో ఒకరి వెంటడి ఒకరు
వెళ్ళుతూ నౌకరుమీద అడుగువేశారు.
అయినా నౌకరు కదలక మెదలక పడుకునే
వున్నాడు. అందులో ఒకదొంగ "ఒరేయ్!
యిదేమిటో పెద్ద కొయ్యమొద్దులాగుంది,
అవతలికి లాగండ్రా" అని కేకవేశాడు.

నౌకరుకు భయంవేసి "నేను కొయ్య
మొద్దూ కాదు, గియ్యమొద్దూకాదు-ఇదుగో
చూడండి, నాదగ్గిర పావలాబిళ్ళ వుంది -
నేను నిజంగా మనిషినే" అని పడుకునే
చెప్పాడు.

ఇది వినేసరికి దొంగలంతా పోగై చీకట్లో
నౌకరును తన్ని ఆ పావలాబిళ్ళ కాస్తా
కాజేశారు. నౌకరుకు కాళ్ళు వణికిపోయి
"నన్ను కొడితే మీకేం లాభం? అదుగో
ఆ పాదలచాటున పడుకున్నాయనను
కొట్టినా బోలెడంత డబ్బొస్తుంది" అన్నాడు.

వెంటనే దొంగలు నౌకరును పదిలిపెట్టి
పాదలచాటున చాక్కున్న భీమయ్యను
పట్టుకుని చాపబాది అతని దగ్గరున్న

డబ్బంతా గుంజుకుని వెళ్ళిపోయారు. భీమయ్య దెబ్బలకు తాళలేక కుయ్యో మొర్రో మంటూ రస్తావేపుకు పచ్చాడు. అక్కడే వున్న నౌకరు భీమయ్యను ఓదారుస్తూ విపుపైన దుమ్ముంతా దులిపాడు.

భీమయ్యకు నౌకరుమీద పట్టలేనంత కోపంవచ్చి, "ఒరేయ్! నువ్వు చచ్చేవాడివి చావక నా సంగతి ఎందుకు చెప్పావురా?" అని అడిగాడు.

"బలే బాగానేవుంది మీన్యాయం! అంతా

నేనే తిని మీరుమాత్రం వూరికే వుండటం ధర్మమా! అందుకని మీకూ కాస్త వడ్డించ మన్నాను. డబ్బుపాతే పీడాపొయింది. ఇక మనం ఇంటికి వెళ్లేమార్గం చూడండి బాబూ" అని బ్రతిమాలాడు.

భీమయ్యకు వేరే మార్గం లేక కాళ్లు ఈడ్చుకుంటూ నౌకరుతో యింటిదారి పట్టాడు. తన యజమాని పిసినిగొట్టు తనానికి తగినశాస్త్ర జరిగిందని నౌకరు ఊళ్లోవాళ్ళందరితో ఈ సంగతి చెప్పి భీమయ్యను చాలా అవమాన పరిచాడు.

చె వి టి

అయితే గొల్లవాడి కేక బ్రాహ్మడు వింటుగా? గొల్లవాడికి పుట్టెడు చెవుడయితే, బ్రాహ్మడికి రెండుపుట్ల చెవుడు.

మళ్ళీ గొల్లవాడు తిరిగివచ్చే సమయానికి బ్రాహ్మడు ఆకులు కోసుకుని మర్రిచెట్టు దిగివస్తున్నాడు. గొల్లవాడు తన మంద అంతా ఉండటంచూసి సంతోషించి, అన్న ప్రకారం ఒకకుంటిమేకను తీసుకుని, 'ఇదుగో, బాపనయ్యా! నేనిస్తానన్న ప్రకారం కుంటిమేక నిచ్చేస్తున్నాను. పట్టుకెళ్లు,' అన్నాడు.

గొల్లవాడు కుంటిమేకను తెచ్చి తన మొహంమీద పెట్టటంచూసి బ్రాహ్మడు, "నీ మేకగడవ వాకేం తెలిదు, ఛా!" అని కసరాడు.

"అయ్య బాబో! నీకు కుంటిమేక నిస్తానని మొదట చెప్పాను. నేనేం అడి తప్పే వాణ్ణిగాను. ఇదుగో కుంటిమేక!" అని గొల్లవాడు దాని కుంటికాలు బ్రాహ్మడికి చూపించాడు.

"ఇది మరిబాగుంది! నేనెక్కడో చెట్టు మీద ఉన్నవాణ్ణి. నీ మేకకాలు నేనెట్లా విరగొడతాను?" అన్నాడు బ్రాహ్మడు.

బ్రాహ్మడిమాటలు గొల్లవాడికి గొల్లవాడి మాటలు బ్రాహ్మడికితెలియలేదు. బ్రాహ్మడు

ఒక ఊళ్ళో ఒక గొల్లవాడుండేవాడు. వాడికి పుట్టెడు చెవుడు. ఒకనాడు వాడు అడవిలో గొర్రెలు కాస్తూండగా ఇంటికి వెళ్ళవలసి వచ్చింది. తాను ఇంటికివెళ్ళితే మంద నెవరుచూస్తారు?

ఇంతలో ఒక మర్రిచెట్టుమీద ఆకులు కోస్తూ ఒకబ్రాహ్మడు గొల్లవాడికి కనిపించాడు. గొల్లవాడికి ప్రాణం లేచివచ్చింది.

"ఇదుగో, బాపనయ్యా! నే నెంటికి పోయి ఇప్పుడే వస్తాను. నేనెచ్చేదాకా నామందని చూస్తుంటివా, నీకో కుంటిమేక నిచ్చుకుంటాను." అని బ్రాహ్మడిని కేకపెట్టి గొల్లవాడింటికివెళ్ళాడు.

మేళం

చాలా అశాపాతకుడై మంచిమేక నిమ్మంటున్నా డనుకున్నాడు గొల్లవాడు. మేకకాలు తానె విరగ్గొట్టాడని గొల్లవాడంటున్నట్టు బ్రాహ్మడికి అనుమానం. ఇద్దరూ వాదనలోకి దిగారు.

“కావలినై ఈ కుంటిమేకను పట్టుకెళ్లు, మంచి మేకను చచ్చినా ఇవ్వను!” అని గొల్లవాడూ, “నువు నూరుచెప్ప, లక్ష చెప్ప, నీ మేకకాలు నేను విరగ్గొట్టలేదు.” అని బ్రాహ్మడూ తగాదా పడుతూ ముసనబుగా రింటివేపు వెళ్ళారు.

ముసనబుగా రింటికూడా ఆ న్నాడు చాలా అల్లరిగా ఉండి. ఆయన పొద్దునలేచి పెళ్ళాంతో పోట్లాడి ఆమెను చదామడా తిట్టి ఆస్తం తిననని భీష్మించుకునివచ్చి వీధి అరుగుమీద కూచున్నాడు.

సరిగ్గా యిదే సమమానికి గొల్లవాడూ బ్రాహ్మడూ ఆయన దగ్గిరికి వెళ్ళారు.

“చూడండి, ముసనబుగారూ! ఈ బ్రాహ్మడి కామాత్రం న్యాయం ఉంపక్కరా?” అని గొల్లవాడు తన కథ అంతా చెప్పాడు.

ముసనబుగారు మొహం మటమట లాడుకుంటూ గొల్లవాడు చెప్పినదంతా విని బ్రాహ్మడికేసి చూశాడు.

తనమీద గొల్లవాడు లేనిపోని ఖర్చాడు చేసి ఆయనకు తనమీద కోపంతెప్పించాడని అనుమానంవేసి బ్రాహ్మడు పొద్దున్నై తను లేచినవీ లగాయతు జరిగిందంతా జాలిగలిపేటట్టుగా చెప్పాడు.

కాని ఇదంతా ఎవరువిన్నారూ? గొల్లవాడికి పుట్టి, బ్రాహ్మడికి రెండుపుట్ల చెప్పడంతే ముసనబుకి మాడుపుట్ల చెప్పుడు!

అంతావిని ఆఖరుకు “మీరు వెయ్యి చెప్పండి, లక్షచెప్పండి, నేనుమాత్రం దానిచేతి పచ్చి మంచినీళ్ళు తాగితేవెట్టే,” అన్నాడు ముసనబు.

వాతాపి -

అటు రాగేనే, "మాంచి పాత్రలుమాంసంతో భోజనం, బాబయ్యా. చాలా చౌక" అని ఇల్వలుడు అతన్ని పిలిచేవాడు. నిజమే గదా అని బాటసారి ఆశపడి లోపలికి వచ్చేవాడు. ఇల్వలుడు పాత్రలును నరికి కూర వండి, బాటసారికి కడుపునిండా పెట్టేవాడు. బాటసారికూడా చాలా సంతోషించి తిరిగి తన దారిన వెళ్ళటానికి బయలుదేరేవాడు. ఇంతలో ఇల్వలుడు ముందుగానే వాకిట్లోకి వచ్చి "వాతాపి, ఒకసారి బైటికిరా" అని కేకవేసేవాడు. ఇల్వలుడు యిలా కేకవెయ్యగానే బాటసారి కడుపులో గబగబ లాడేది. ఉన్నట్టుండి వాతాపి బాటసారి పాట చీల్చుకుని బైటి కొచ్చేవాడు. పాపం, బాటసారి చనిపోయే వాడు. వెంటనే అన్నదమ్ము లిద్దరూ చేరి ఆ బాటసారిని చీల్చుకుని తినేవారు. ఇట్లా అమాయకపు బాటసార్లను మోసంచేసి ఆ రాక్షసు లిద్దరూ జీవిస్తుండేవాళ్ళు.

పూర్వం వాతాపి, ఇల్వలుడు అని యిద్దరు రాక్షసులు వుండేవారు. విల్లిద్దరూ అన్నదమ్ములు. పెద్దవాడు ఇల్వలుడు, చిన్నవాడు వాతాపి.

విళ్ళు దారిన పొయ్యే బాటసారులను మోసగించి జీవించేవారు. వాళ్ళు మోసగించే విధంకూడా చాలా గమ్మత్తుగా వుండేది. వాళ్ళ వాకిటిముందుగా ఎవరైనా వస్తున్న ఆలికిడి అయిందంటే వెంటనే వాతాపి చిట్టంగా బలిసిన పాత్రలుగా మారిపోయేవాడు. ఇల్వలుడు ఆపాత్రలును వాకిట్లో కట్టేసేవాడు. ఎవరైనా బాటసారి

ఇలావుండగా ఒకరోజున అగస్త్య మహాముని ఆ దారిన పోతున్నాడు. అతను అగస్త్యుడని, పాపం మన రాక్షసులకు తెలియదు. అందరిలాగే యితనూ ఒక బాటసారే ననుకుని వాతాపి వెంటనే

- ఇల్వలుడు

పాత్రేలుగా మారిపోయాడు. అందర్ని పిల్చి నల్లే అతన్ని ఇల్వలుడు లోపలికిపిలిచాడు.

అగస్త్యుడు లోపలికి వచ్చాడు. ఇల్వలుడు ఎప్పటిలాగానే పాత్రేలు రూపంలో వున్న వాతాపిని సరికి కమ్మగా కూరపండి పెట్టాడు. అగస్త్యుడుకూడా కడుపునిండా తిని బయలుదేరబోయాడు.

ఇంతలో కడుపులో గబగబలాడు తున్నట్లు అగస్త్యుడికి తోచింది. మహాముని గదా! అందుచేత తన దివ్యదృష్టివల్ల కడుపులో వాతాపి వున్నట్లూ, యిదంతా అరాక్షసులు తనని చేసిన మోసమనే అగస్త్యుడు తెలుసుకున్నాడు. అంతేగాకుండా ఇల్వలుడు 'వాతాపి, ఒకసారి బైటికిరా' అని కేకవెయ్యబోతున్నాడని కూడా అగస్త్యుడు గ్రహించాడు. అందుకని వెంటనే అగస్త్యుడు తన పొట్టమీద చేతితో రాచుకుంటూ, "వాతాపి, జీర్ణం" అన్నాడు. అగస్త్యుడిమాటలు అనగానే లోపలవున్న వాతాపి, పాపం, లోపలివాడు లోపలే జీర్ణించిపోయాడు.

పాపం తఱ్ఱుడు కాస్తా అగస్త్యుడి కడుపులో జీర్ణించిపోయిన సంగతి ఇల్వలుడి కేం తెలుసు? అందుకని ఇల్వలుడు

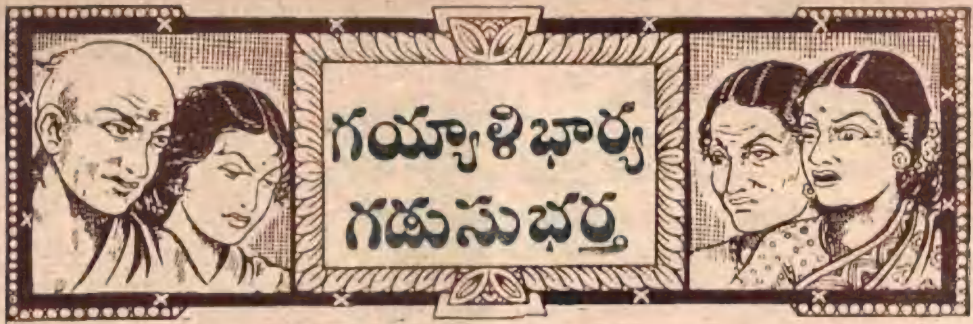
మామూలుగా "వాతాపి ఒకసారి బైటికిరా" అని కేకవేశాడు. కాని వాతాపి రాలేదు. మళ్ళీ కేకవేశాడు. ఉహూ, రాలేదు. "ఏమిటా సంగతి" అని అలోచించసాగాడు.

అప్పుడు అగస్త్యుడు తను "వాతాపి జీర్ణం" అని పొట్టమీద రాచుకున్న సంగతి బైటబెట్టి తనదారిన వెళ్లిపోయాడు.

తను యితరులను మోసంచెయ్యదలుచుకున్నందుకు తనకే మోసం జరిగిందీగదా అని ఇల్వలుడు చాల విచారించాడు. అంతటితో కథ కంచికివెళ్లింది, మన మింటికి వచ్చాం.

***** చందమామ *****

పూర్వం బొర్రయపాలెమనే గ్రామంలో పేరిశాస్త్రిలనే బ్రాహ్మణిక డుండేవాడు. అతని కో గయ్యాళి భార్య ఉంది. ఆమె పేరు పేరమ్మ. శాస్త్రిలుగారు తన సంపాదనంతా తెచ్చి ఆమె చేతుల్లో పోస్తాడు. బమా, ఖర్చులన్నీ ఆమె చేతులమీదనే సాగుతాయి. తన పుట్టింటితరపు వారెవరయినా వచ్చారంటే వాళ్ళకు నెలలపర్యంతము దోచి పెట్టుతుంది. తన భర్తతరపు వారెవరయినా వస్తే పాపము, వాళ్ళని పట్టుమని పదిగంటలయినా నిలుపనివ్వదు. వచ్చిన మరునటి రోజునే వాళ్ళని ఏదో ఒక అవమానంచేసి పంపుతుంది. ఇప్పటికి ఆమె తన తల్లిని రప్పించుకొని రెణ్ణెలలయినా కావస్తోంది. ఇంకా తన తల్లికి ఇంట్లోదంతా దోచి పెట్టుతూనే ఉంది. శాస్త్రిలుగారికి ఇదంతా నచ్చదు. కాని భార్యచేతికి దడిసి ఏమీ అనేవాడుకాదు. ఏమయినా అంటే తనని ప్రాణంతో నిలవనివ్వదని అతనికి తెలుసు. కాని, మన శాస్త్రిలుగారు పైకి ఎంత

అమాయకుడో, లోపల అంత యుక్తిపరుడు. ఏవనయినా దూరం ఆలోచించి చేస్తాడు.

పేరిశాస్త్రిలుగారికి ఒక తోబుట్టువుంది. ఆమె చాలా సాత్వికురాలు. బొర్రయ పాలెంకు నాలుగు మైళ్ళదూరంలో నివసిస్తోంది. ఆమె పేరు నరసమ్మ. ఆమె చాలా బీద కుటుంబీకురాలు. అమె భర్త భూస్వాముల పాలములను కవులుకు చేసుకుంటూ ఉంటాడు. నరసమ్మ ఎంత పేదరికములో ఉన్నా తన అన్నగార్ని ఏమీ సహాయము చేయమని అడిగేదికాదు. అన్నగారు ఎంత ధనవంతుడైనా భార్యచేతులో వాడని తెల్పు.

నరసమ్మ కుటుంబము రాను రాను దారిద్ర్యస్థితిలో పడబోచింది. ఆ ఏడు పంటలేమీ పండకపోవటంచేత అమె భర్త చాలా యిబ్బందిపడుతున్నాడు. తినటానికి తిండి దొరకటంకూడా కష్టమయింది. ఇక ఎట్లాగూ తన అన్నగారి సహాయముడగక తప్పిందికాదు. అందువల్ల అన్న గారిని ఏమయినా సహాయం చేయమని, వదిల

*****

గారికి తెలీకుండా అడుగుదామని, బొర్రయ పాలెం ప్రయాణమయింది. పాపమామె దురదృష్టమో ఏమో ఆరోజునే శాస్త్రులు గారు వీదో పనిమీద పారుగూరు వెళ్ళాడు.

నరసమ్మ అన్నగారింటికి వెళ్ళేసరికి, తన వదినెగారు, ఆమె తల్లి ఇంట్లో ఉన్నారు. ఈమెను గుమ్మంలో చూడగానే తల్లి కూతుళ్ళిద్దరూ, అప్పుడే సూటిపాటి మాటలు అనడము మొదలుపెట్టారు. నరసమ్మ అమాటలు లక్ష్మిపెట్టక ఇంట్లోకి వెళ్ళి, "వదినా, అన్నయ్యోడి?" అని పేరమ్మను అడిగింది. దానికి పేరమ్మ, "నీవు వస్తావని మీ అన్నయ్య కలగనలేదు. 'అన్నయ్యా' అంటూ వీదో మూటగట్టు కొచ్చావు పాపము! మీ అన్నయ్యలేడు" అన్నది. నాలుగుమైళ్ళ దూరము ఎవరి కొరకైతే తను నడిచివచ్చిందో, ఆ అన్నయ్య లేదనగానే నరసమ్మ నిలుపున కృంగి పోయింది. పైగా రెండు రోజులనించీ తిండి కూడా లేదేమో, "వదినా మొన్నతిన్న మెతుకులు.....ఇంత అన్నముంటే పెట్టావా?" అని నోరుతెరిచి పేరమ్మను అడిగింది. దానికి పేరమ్మ నూరుసార్లు తిట్టి, చిన్న రాతిచిప్పలో పాచిపోయిన అన్నము పెట్టింది. నరసమ్మ ఆకలితో మాడుతూండటముచేత అన్నము పాచి వాసనవేస్తున్నా తినేసింది. పాపమామెకు ఆ అన్నము చాలలేదు. మళ్ళీ అడిగితే తన

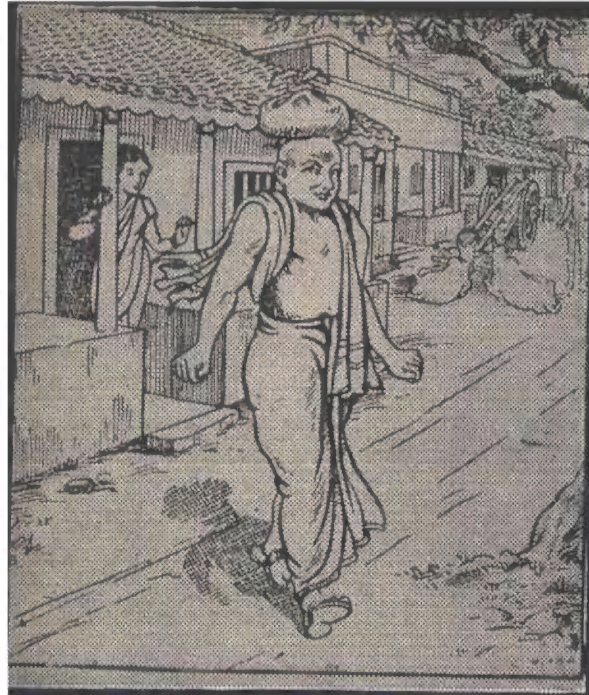
వదినెగారు ఇంకెన్ని తిడుతుందో అని అంతటితోటే సరిపెట్టుకుంది.

నాలుగుమైళ్ళ దూరము నడిచివచ్చింది కాబట్టి ఆమెకు నిద్రపస్త్రాంది. అందువల్ల "వదినా, నిద్రపస్త్రాంది ఒక చింకిచాప ఉంటే పారెయ్యి. ఇలా చేరగిలపడతాను" అన్నది నరసమ్మ. "ఇప్పుడే గిన్నెడు అన్నం తిన్నావేలేదే అప్పుడేనిద్రా! ఇక్కడ వీదో ఉన్నదని తినడానికి వస్తారు రండలు. చాపాలేదూ, గిపాలేదు. అమూలపడుకో" అంటూ పేరమ్మ తన తల్లితో యింట్లోకి పోయింది.

వదినెగారి చేష్టలన్నీ చూస్తున్న నరసమ్మ, తన దొర్భాగ్యాన్ని తానే తిట్టు

***** చందమామ *****

కుని, చీరె కొంగు పరుచుకొని ఒక మూల పడుకుంది. ఆమెకు గాఢంగా నిద్రపట్టింది.

గదిలోపల ఆ తల్లి కూతుల్లిద్దరూ, నర సమ్మను ఎలాగ బయటకు సాగేసేంపుదామా అని ఆలోచించుతున్నారు. ఈమె తిరిగి తమ గుమ్మం ఎప్పటికీ ఎక్కకుండా ఉండేటట్లు చేయాలని వారి ఉద్దేశ్యం. నరసమ్మ ఏమి చేస్తాందోనని ఆ తల్లి, కూతుల్లిద్దరూ బయటకువచ్చి చూచారు. నరసమ్మ నిద్రపోతోంది ఓమూల. ఒక నాడైనా చమురురాయని ఆమె తలనుండి పేలు గోడమీదకు పాకుతున్నాయి. అది చూచి వాల్లిద్దరూ విరగబడి నవ్వుకున్నారు. వాళ్లకు ఓ ఉపాయంతట్టింది. వెంటనే ఒక మంగలిని పిలిచి, ఆమె పునిస్త్రీయని

అయినా నందేహించకుండా వాల్లిద్దరూ నిద్రపోతున్న నరసమ్మను బలవంతంగా పట్టి, ఆమె తల గిరిగించేసారు. ఈ ఘోర అనవమానం భరించలేక పాపం నరసమ్మ దుఃఖంతో తిరిగి యింటికి పోయింది.

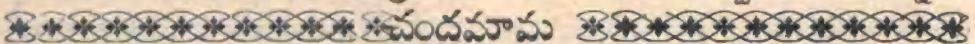
ఇదంతా జరిగిన మరుసటిరోజున పేరి శాస్త్రులుగారు వచ్చారు. తనభర్త తన్నేమీ చేయలేడనే ఉద్దేశ్యంతో పేరమ్మ తను చేసిన ఘనకార్యాన్ని భర్తతో గర్వంగా చెప్పింది. అదంతావిన్న శాస్త్రులుగారికి కడుపు మండిపోయింది.

తనచెల్లెలుకు జరిగిన అవమానానికి బదులుగా, వారిద్దరికీ ప్రతిక్రియ చేయాలనుకున్నాడు. ఏమిచెద్దామా అని దీర్ఘంగా ఆలోచించసాగాడు.

ఇదిజరిగిన కొంతకాలానికి పేరమ్మతల్లి తన భర్తపద్దకు వెళ్లిపోయింది. సమయం కోసం ఎదురుచూస్తున్న శాస్త్రులుగారు సంతోషించాడు. ఏదో పనిఉందని భార్యతో చెప్పి, శాస్త్రులుగారు బయటకు వెళ్లాడు. అక్కడక్కడ ఒకరోజుగడిపి ఇంటికివచ్చి, లేనివిచారాన్ని నటిస్తూ, కూర్చున్నాడు.

ఇంతలో పేరమ్మవచ్చి, "ఏమండి అలాఉన్నారు?" అని అడిగింది.

దానికి శాస్త్రులు "అబ్బా, ఏమనిచెప్పనే! నేను వెళ్లడము తిన్నగా మీ అమ్మదగ్గరకు వెళ్లాను. ఇక్కడనుంచి ఆమె వెళ్లిన లగా యతు చాలా ఇబ్బందులలో ఉన్నది.

తిండికికూడా కష్టంగావుందట. నిన్నేమైనా సహాయము చేయమన్నది." అని నిజంగా తను వెళ్లి వచ్చినట్లుగానే చెప్పాడు.

ఆ మాటలువిన్న పేరమ్మ విడుస్తూ, గబ గబా ఇంట్లోకెళ్లి, నాలుగు పట్టుచీరెలు, ముప్పై రూపాయలు తీసుకొచ్చి "నేనిచ్చా ననిచెప్పి ఇవి మాఅమ్మకు ఇచ్చి రండి. త్వరగావెళ్ళండి" అని అప్పటి కప్పడే భర్తను తల్లివద్దకు ప్రయాణం చేసి పంపింది.

తనతల్లికి ఇవ్వమని భార్యఇచ్చినది అంతా పుచ్చుకొని శాస్త్రి తిన్నగా తనచెల్లెలు వద్దకువెళ్లి, ఆ పట్టుబట్టలు, ముప్పై రూపాయలు ఆమెకిచ్చి, వాళ్లను అవమానించటానికి తాను వేసుకొన్న ప్లాన్ అంతాచెప్పి, కీమార్పణ వేడుకున్నాడు. నరసమ్మ అన్న గారి యుక్తికి సంతోషించింది.

శాస్త్రులుగారు ఇంటికివచ్చి భార్యతో "నీ తల్లికి నీవు పంపినదంతా ఇచ్చాను. అమె చాలా సంతోషించింది" అని చెప్పాడు.

కొంతకాలము జరిగాక శాస్త్రులు మళ్లాయితే ఎత్తువేసి, కొంతడబ్బు, కొన్నిబట్టలు అవి తన చెల్లెలుకుచ్చాడు. అన్నగారికి తనమీద ఉన్న ప్రేమకు నరసమ్మ దంతులు చాలా సంతోషించారు. ఈ

విధంగా కొంతకాలము జరిగింది.

పేరిశాస్త్రుల్లు ఈదశా అత్తగార్ని, భార్యకుఅవమానంచెయాలని ఉద్దేశ్యంతో, భార్యతోచెప్పి, అత్తవారింటికి నిజంగా ప్రయాణమయ్యాడు. వెళ్లి అత్తగారితో ఈవిధంగా చెప్పాడు: "అత్తా, అత్తా! ఇంకేముంది? నాకొంప మునిగిపోయింది. మీ అమ్మాయికి ఈ మధ్య పెద్ద జబ్బు చేసింది. ఎన్నిమందు లిప్పించినా పాలేదు. కొందరు ఇది గాలిసంబంధమని చెప్పారు. వెంటనే భూతవైద్యుల్ని పిలిపించి చూపించాను. వాళ్లు ఈ జబ్బు కుదరడం చాలాకష్టమన్నారు. ఎట్లా నయమవుతుందో

చందమామ

చెప్పమని వారిని కాళ్ళా, వేళ్ళాబడి బ్రతిమి
లాడాను. దానికి వాళ్ళు "నవమాసములూ
మోసి ఈమెను కన్నతల్లి, తన తల
గొరిగించుకుని, పేడనీళ్ళు ఈమె మొఖాన్న
చల్లి, చీపిరితో బాదుతూ 'నా కూతుర్ని
వదలిపోతావా పోవా?' అని, తన కూతుర్ని
చావబాదాలి. ఆమె ఎంతగట్టిగా కూతురుని
కొడితే, ఆమెను పట్టిన దెయ్యం అంత
త్వరగా వీలి పారిపోతుంది" అని భూత
వైద్యులు చెప్పారట!" అని విచారము
నట్టిస్తూ అన్నాడు.

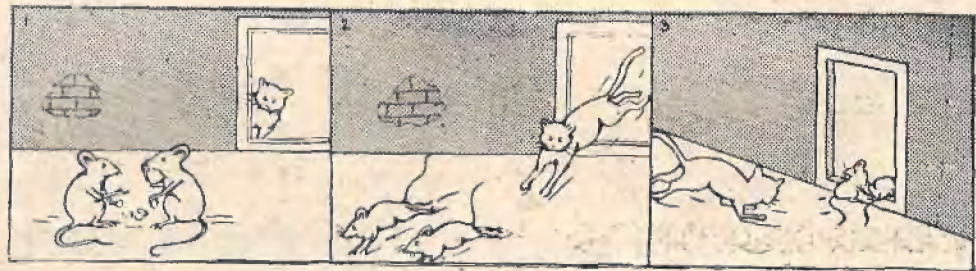
దెయ్యాలమీద, దేవర్లమీదనమ్మకమున్న
అత్తగారు ఇదంతా నిజమేనని నమ్మింది.
వెంటనే కూతురి దగ్గరకు ప్రయాణం
అయింది. అప్పుడు శాస్త్రి "నీకూతుర్ని
నేనే ఇక్కడకు తీసుకొనివస్తాను. నీవు
రానవసరంలేదు. మేము వచ్చేసరికి నీవు
తలగొరిగించుకుని నేను చెప్పినట్లుగా
తయారైఉండు." అని నేరుగాభార్యవద్దకు
వచ్చేసాడు.

పేరమ్మ తన తల్లికైముములు ఎట్లా

వున్నాయని భర్తనడిగింది. వెంటనే
శాస్త్రులు విచారంతో ఈవిధంగా చెప్పాడు.
"ఇంకేముందే! మనకొంప మునిగింది!
మీ అమ్మకు గాలిసోకిందట. ఎన్ని మందు
లిచ్చినా పోలేదట. భూతవైద్యుల్ని పిలి
పించి చూపించాను. ఆమె కడుపునపుట్టిన
కుమార్తె తల గొరిగించుకుని, చీపిరితో
'నాతల్లిని వదలిపోతావా, పోవా?' అని
గొడ్డును బాదినట్లు, మీ అమ్మను బాదాలట.
ఏమాత్రమయినా జాలిపడకూడదట.
అదెబ్బలు పడలేక దెయ్యం పారిపోతుంది
అని భూతవైద్యులు చెప్పారు. లేకపోతే
మీ అమ్మ ఇక దక్కదట" అన్నాడు.

పేరమ్మ అది అంతా నిజమేనని నమ్మి,
గుండెలు బాదుకుంటూ, మంగలిని
పిలిపించి తల గొరిగించుకుంది. అప్పుటి
కప్పుడు భర్తతో ప్రయాణమయింది.

శాస్త్రులుగారు భార్యను అత్తవారింటివద్ద
దింపాడు. అత్తగారుకూడా తయారుగానే
వుండిగదా! కూతురు బండిదిగి ఇంట్లో
అడుగుపెట్టించోలేదో, అప్పుడే తల్లి నున్నట్టి
గుండుతో ఎదురై, కూతుర్ని చీపిరితో

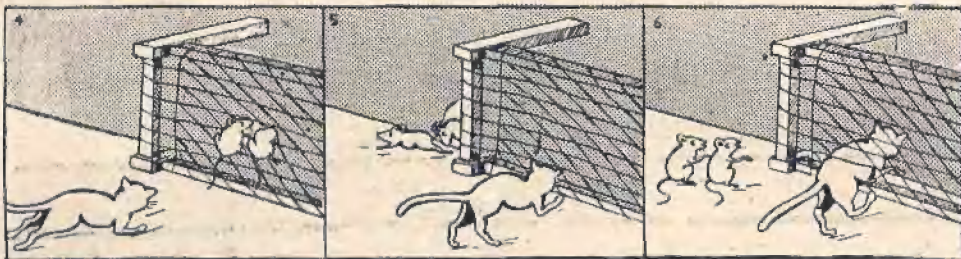
బాదుతూ, పేదనీళ్ళు మెఖాన కొట్టటం మొదలెట్టింది. ఇక పేరమ్మ తన తల్లి చేష్టలు చూచి, భర్త చెప్పిందంతా నిజమే అనుకొన్నది. వెంటనే బండిలోవున్న చీపిరి తీసి తనుకూడా తల్లిని బాదడం మొదలు పెట్టింది. రాను, రాను వాల్లిద్దరిమధ్యా ప్రచండయుద్ధం జరిగింది. చర్మంపూడి రక్తం కాతున్నా ఆగకుండా, కొట్టుకుంటున్నారు. ఈఫార్సు అంతాచూచి శాస్త్రులు విరగబడి నవ్వుతున్నాడు.

ఇరుగు, పొరుగు జనము అంతా అక్కడ గుమిగూడేరు. తల్లికూతుళ్ళమధ్య ఎందుకు ఇంత యుద్ధమొచ్చిందో ఎవరికీ అర్థం కాలేదు. "నాతల్లిని పదిలిపోతావా, పోవా?" అని కూతురూ, "నాకూతురుని పదిలి పోతావా, పోవా?" అని తల్లి బాదుకుంటున్నారు. పాపము వాళ్ళ శరీరమంతా రక్త మయమే. శాస్త్రులు విరగబడి నవ్వుతూ, చూస్తున్నాడేగాని, విడిపించలేదు. ఇక ఆ తల్లి, కూతుళ్ళిద్దరూ అలిసిపోయి, ఆలోచనై పడ్డారు.

అసలువిషయంఎంతకాలందాగుతుంది. బండారం బయటపడి పోయింది. తల్లి కూతుళ్ళిద్దరూ అంతాతెల్పుకున్నారు. ఇక వాళ్ళకోపానికి అంతులేకుండా పోయింది శాస్త్రుల్ని నమిలి మ్రింగేద్దామా అనిపించింది. "నీకేం పోయేకాలంవచ్చింది! మమ్మలిని ఇలా ఏడిపించావు?" అంటూ వాల్లిద్దరూ శాస్త్రులుమీద బడ్డారు.

శాస్త్రులు ప్రక్కకు తప్పకుని గంభీరంగా ఈ విధంగా సమాధానం చెప్పాడు— "అదికాదు! మీతల్లి కూతుళ్ళిద్దరి నున్నట్టు గుండ్లు చూస్తుంటే, ఆ రోజున మీరు నా చెల్లెలికి గెరిగించిన గుండు గుర్తుకొచ్చి నవ్వుతున్నాను." అన్నాడు. అతని చెల్లెలికి తాముచేసిన అవమానానికి ప్రతీకారంగా, తమని యుక్తిగా ఈ ఘోర అవమానం చేశాడని వాళ్ళు గ్రహించుకుని సిగ్గుపడిపోయారు.

యుక్తికిమించిన శక్తిలేదుకదా! అసలు విషయము తెలుసుకొన్న ఇరుగు, పొరుగు వాళ్ళు, అతని యుక్తికి సంతోషించారు.

ఒక అడవిలో ఒక రావిచెట్టు ఒకమైలు
రాయి, రెల్లుకలసి పక్క పక్కనే వుంటూ
వుండటంవల్ల చాల స్నేహంగా వుండేవి.
అవి ప్రతిరోజూ పొద్దున లేవగానే ఒకరి
నొకరు కుశలప్రశ్నలు వేసుకొని
సంతోషంగా కాలం గడుపుతుండేవి.

ప్రతి కొత్తసంవత్సరం కొత్త ఆకులతో
రావిచెట్టు నవనవలాడుతు వుండేది. రెల్లు
చాల పొడుగు పెరుగుతూ తెల్లని వెన్ను
లతో అందంగా వుండేది. మైలురాయి ప్రతి
సంవత్సరం నున్నం పూసుకుని నామము
పెట్టుకుని తన పుట్టిన రోజు వండగ
చేసుకునేది. ఇలా ప్రతి సంవత్సరాది
వండగకూడా చాలా సంతోషంతో గడుపు
తుండేవి.

ఒకనాడు ఏమి జరిగిందో తెలుసా !
ఒక బాటసారి దోపసపోతూ ఆ రావిచెట్టు
దగ్గరకు వచ్చి అన్నము తెని అక్కడవున్న
మైలురాయిమీద తలవాల్చి కాసేపు నిద్ర
పోయినాడు. నిద్రలేవగానే ఒక అవలంత
అవలించి, "అబ్బా! ఈచెట్టు ఎంతమందికి
తన ఆశ్రయము యిస్తోంది. అదిగాక దీని
ప్రక్కననే ఈరాయి ఉండటంవలన
హాయిగా నిద్రపోవటానికి అనుకోవచ్చు."
అనుకున్నాడు. తర్వాత మూట సర్దుకొని
తనదేవన తాను పోయినాడు.

సాయంత్రం కాగానే రావిచెట్టు,
మైలురాయి రెల్లును చూచి నవ్వి, "నీవు
ఎందుకూ పనికిరావు. మేము మానవులకు,
జంతువులకు ఎంత సహాయపడుతున్నామో

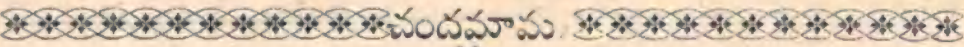
చూడు " అని హేళనచేసినై. అదిమొదలు రావిచెట్టు మైలురాయి, నిమలతో మాట్లాడ కూడదు అనుకుని, ఆ రోజునుంచి రెల్లుతో మాట్లాడటం మానివేసినై. పాపం రెల్లుకి ఏమి చెయ్యాలో తెలియక ఏడుస్తూ పూరుకుంది.

ఒకరోజున ఒక కూలివాడు వచ్చి చెట్టు దగ్గర ఉన్న మైలురాయిమీద జీడిపప్పు గింజలు తన గొడ్డలితో పగులకొట్టుకుని తిని, ఆ రావిచెట్టు ఎక్కి నాలుగు కొమ్మలు కొట్టుకొని తన దోపన పోయినాడు. సాయం కాలం కాగానే తన తల బద్దలుకొట్టాడని మైలురాయి, తన కొమ్మలు కొట్టినందుకు రావిచెట్టు ఒకరిబాధ ఒకరికి చెప్పుకుని చాలసేపు దుఃఖించాయి.

కొన్నాళ్ళకు రెండు నాగుపాములు వచ్చి ఆ రెల్లు పాదలో దూరినై. ఆ పాములు ఇక అక్కడనే ఉంటూవచ్చాయి. ఆ రెల్లు పాద చాల పెద్దదయింది. క్రమేణా దానిలో చాలా పాములు చేరినై.

ఒకనాడు ఒక పెద్ద కాపు ఇద్దరు కూలీలతో ఆ చెట్టును కొట్టుకుపోదామని ఆ చెట్టుదగ్గరకు వచ్చాడు. చెట్టుకు అడ్డంగా ఉన్న రాతిమీద తమ దగ్గరవున్న గొడ్డలిని ముట్టెవైపు తిప్పి ఒక దెబ్బ కొట్టాడు. రెండవవాడు రెల్లుపాద పక్కన నిలుచుని చెట్టుమొదలుమీద ఒక దెబ్బ కొట్టాడు. ఆ చప్పుడుకు పాదలోవున్న ఒక నాగుపాము, పాదపక్కన నిలుచునియున్న కాపును కరచింది. ఈ చప్పుడుకు ఆ పాదలోనుంచి యింకా రెండు పాములు

బ యిటికి పో వటం చూచి కూలిలు భయపడ్డారు. పాము కాటు వేయగనే 'అయ్యో' అని అరుస్తూ కాపు కిందపడ్డాడు.

వెంటనే కూలిలు కాపుదగ్గరకు వచ్చి చేతులమీద ఎత్తుకొని, 'అయ్యో సామీ! ఇది దేముడిచెట్టు. అందువల్లనే ఇక్కడ నాగుపాములు ఉన్నై. ఇదిగో యిక్కడనే పాము పుట్ట. బాబూ, సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరస్వామీ! మా తప్పు క్షమించు. మా కాపును రక్షించు, అయ్యా!' అని మొక్కుకుని వాళ్లు ఆ కాపును తీసుకొని ఇంటికి పోయారు.

ఆ రోజు సాయంత్రం ఆ రావిచెట్టు, ఆ మైలురాయి రెల్లుకు దణ్ణంపెట్టి, 'బుద్ధి తక్కువై నీతో యిన్నాళ్లా మాట్లాడలేదు. మమ్ము రక్షించినది ఆ పాములు. ఆ పాములకు ఆశ్రయము ఇచ్చినది నీవు.

నీవలననే మా ప్రాణాలు దక్కినవి. అందువల్ల మమ్ము క్షమించి మా స్నేహమును అంగీకరించు' అని బ్రతిమాలు కున్నై. అదిమొదలు రెల్లు, రావిచెట్టు, మైలురాయి చాల స్నేహంగా వుండసాగినై.

మరుసటిరోజున కాపు బతికాడు. తమ కాపు బ్రతికినందుకు కాపు ఇంటివారు, రైతులువచ్చి ఆ చెట్టుకు పాలుపోసి, అ రాతికి కుంకుమపెట్టి దణ్ణం పెట్టుకొని వెళ్ళిపోయినారు.

అప్పటినుంచి ఆ చెట్టు 'దేముడిచెట్టు' అయింది.

ఆ నాటి నించీ ప్రతి నాగులచవితికి వూళ్ళోవాళ్ళందరూ వచ్చి చెట్టుకూ రాతికి పసుపు కుంకం పెట్టి పుట్టలో పాలుపోసి పోతూవుంటారు.

గురు శిష్యులు

వెనకటక ఒక ఊళ్లో ఒక గురువు వుండేవాడు. ఆయనవగ్గర ఒక శిష్యుడు చదువుకుంటుండేవాడు. గురువుగారి పెళ్లాంగయ్యాళితనానికి పెట్టిందిపేరు. ఎప్పుడూ మొగుణ్ణి తిట్టి పోస్తుండేది. పాపం, గురువుగారు ఎదురు చెప్పకుండా ఆ తిట్లన్నీ నహిస్తుండేవాడు. శిష్యుడికి యిదంతా చాలా ఆశ్చర్యంగా వుండేది. గురువుగారిని చూస్తే శిష్యుడికి ఎంతో బాలి వేసేది.

ఇలా వుండగా ఒకరోజున శిష్యుడు గురువుగారితో యిలా అన్నాడు - "గురువుగారూ, గురువుగారూ! ఎంతకాలమని యిలా మీరు భార్యచేతిలో రోజూ చివాట్లు తింటారు? నేను మీదగ్గర చదువుమొదలు పెట్టినదగ్గిర్నించీ చూస్తున్నాను. ఆమెగారి తిట్లు ఆ రోజు కారోజుకి మితిమీరి పాతున్నాయి. మరి కొన్నాళ్లు గడిస్తే చెయికూడా చేసుకుంటారేమో. అంతవరకు రాకముందే మరోపెళ్లి చేసుకుని సుఖంగా వుండకూడదా?" అని.

అప్పుడు గురువుగారు యిలా అన్నారు: "ఒరే, నువ్వు చెప్పింది బాగానేవుంది. కాని నా కిప్పటికే మూడువంతుల జీవితం గడిచిపోయింది. ఇంకెన్నాళ్లు బ్రతుకుతాను. ఈ భాగ్యానికి మరోపెళ్లి చేసుకోటం ధేనికి. ఇలాగే మరో నాలుగేళ్లపాటు ముక్కు మూసుకున్నానంటే నా జీవితం వెళ్లమారుతుంది. ఇప్పుడు ఎటొచ్చి ఆలోచించవలసింది నీ సంగతి. పెళ్లి చేసుకుని సుఖంగా వుండవలసినవాడివి నీవు. అందుకని నా సంగతి అలావుంచి, నీ మటుక్కు నువ్వు జాగ్రత్తగా బుద్ధిమంతురాలైన పిల్లని పెళ్లి చేసుకో. కాని, ఒక సంగతిమాత్రం నిజం. నువ్వు ఎంత బుద్ధిమంతురాలిని చేసుకున్నా కొన్నాళ్లయేసరికి నీ మీద నవారి చెయ్యకుండా వుండదు. ఇది నా అనుభవంమీద చెబుతున్నాను. నీవు పెళ్లి చేసుకుని కాపురం చేస్తుండేటంతవరకు నేను బ్రతికివుంటే నీ పెళ్లాం ఎంత బుద్ధిమంతురాలో నేను చూడక పోను."

“అలా అనకండి గురువుగారూ ! అప్పటి దాకా మీరు బ్రతికేవుండాలి గాని, నేను చేసుకునేపెళ్లాం ఎంత బుద్ధిమంతురాలో మీరే కళ్లారా చూస్తారు” అన్నాడు శిష్యుడు.

క్రొంతకాలం గడిచింది. శిష్యుడి చదువు పూర్తి అయింది. గురువుగారిదగ్గర శలవు తీసుకుని తన స్వగ్రామానికి వచ్చేశాడు. మరి కొద్దిరోజులలోనే శిష్యుడికి పెళ్లి అయింది. మన శిష్యుడిపెళ్లాం గయ్యాళి తనంలో గురువుగారి పెళ్లాన్ని మించి పోయింది. పాపం, శిష్యుడు ఏం చేస్తాడు?

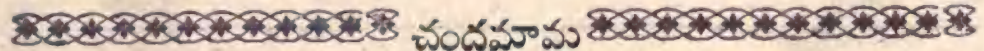

గురువుగార్ని వెక్కిరించినందుకు తనకు మంచి ప్రాయశ్చిత్తంగా యిలాటి పెళ్లాం దాపరించిందని విచారించాడు. ఎలాగోరోజూ చివాట్లు తింటూ సంసారం సాగిస్తున్నాడు.

ఇలా వుంటుండగా గురువుగారు శిష్యుడి గ్రామంమీదుగా అప్రక్కవూరు వెళ్లవలసి వచ్చింది. శిష్యుడెలావున్నాడో చూసిపోదామని గురువుగారు శిష్యుడింటికి వచ్చారు. గురువుగారిని వాకిట్లో చూడగానే శిష్యుడికి ప్రైవేణాలు పైనే పోయాయి. కాసేపటికి తెప్పరిల్లుకుని కుశలప్రశ్న లడిగాడు.

“ఫలానాపూళ్లో పనివుండి పోతున్నాను. ఇక్కడిదాకా వచ్చేసరికి నీ సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చి ఎలోవున్నావో చూసి పోదామని వచ్చాను” అన్నారు గురువుగారు.

గురువుగారు ఆ పూటకి తన యింట్లో మకాం వెయ్యకుండా వెంటనే వెళ్లిపోతే బాగుండును అనుకున్నాడు శిష్యుడు మనసులో. కాని చూస్తూ చూస్తూ ఎలా వెళ్లమంటాడు! అందుకని, తనకి యిట్టం లేక పోయినా, “ఈ పూటకి యిక్కడవుండి భోంచేసి సాయంత్రం వెళ్తురుగాని” అన్నాడు శిష్యుడు.

చందమామ

“సరే” నన్నారు గురువుగారు.

అప్పుడు శిష్యుడికి పెద్ద దిగులు పట్టు కున్నది. “నా పెళ్లాం నన్ను రోజులాగా ఇవాళకూడా భద్రామదా తిట్టి పోస్తుంది గామాలే. గురువుగారిని వెక్కిరించిన నా బతుకు ఆయనముందరే బైట బడుతుందే” అని.

“ఇప్పుడే వస్తాను, కూర్చోండి” అని దొడ్లో అంటు తోముతున్న పెళ్లాందగ్గిరికి వెళ్లి “ఏమే, మా గురువుగారు వచ్చారు. ఈ పూటకి మన యింట్లోనే భోంచేస్తారు. సాయంత్రానికి ఆయన దారిన ఆయన వెళ్లి పోతారు. ఈ ఒక్కరోజుమాత్రం, ఆయన వెళ్లిపోయేదాకా నన్ను రోజులాగా తిట్టి పోయ్యబోకు. నా బ్రతుకు నవ్వులపాలు అవుతుంది,” అని బ్రతిమాలుకున్నాడు.

అప్పటి శిష్యుడు మొహం చూసేసరికి ఆమెకి జాలివేసింది. “అలాగే, కాని నువ్వు నీ యిష్టంవచ్చినట్లు వాగావంటే నీ పరువు దక్కదు. నూరు తప్పలవరకు మాత్రమే నిన్ను నేను క్షమించి పూరుకుంటాను. ఆ పైన ఒక్కతప్ప చేశావంటే నే నూరు కోను.” అన్నది పెళ్లాం.

“సరే, నూరుతప్పలకు సెలవిస్తే ఇంకేం కావాలి!” అన్నాడు శిష్యుడు.

తిరిగి గురువుగారిదగ్గిరికివచ్చి కూర్చుని మాట్లాడుతున్నాడు. మాటల్లో మధ్యమధ్య “ఏమే, యింకా మడిగట్టుకు ఏడవలా” అనీ, “యింకా ఆ రోటిదగ్గిరే అఘోరి స్తున్నావా?” అనీ తన యిష్టంవచ్చినట్లు వాగేస్తున్నాడు. శిష్యుడిపెళ్లాం నోరు మెదల్చకుండా పని చేసుకుంటూ వుండటం చూసేసరికి గురువుగారు, “మొత్తానికి నా శిష్యుడు మంచి పెళ్లాన్నే సంపాదించుకున్నాడే” అనుకున్నాడు. కాని అసలుసంగతి ఆయనకేం తెలుసు!

చందమామ

పెళ్ళాం నూరు శనగగింజలు ఒళ్లో పోసుకుని శిష్యుడు తిట్లు తిట్టినప్పుడెల్లా ఒక్కగింజ తింటోంది. ఈ సంగతి పాపం శిష్యుడికి తెలియదు. నోటికి వచ్చినట్లు తిట్టేస్తున్నాడు.

ఇంతలో "పంట అయింది లేవండి" అని లోపల్నించి పిలుపు. గురుశిష్యులు భోజనాలకి కూర్చున్నారు. శిష్యుడు తన భోరణిలో ఒక్కపైదెలియకుండా, "త్వరగా వడ్డించి అఘోరించు" అన్నాడు. పెళ్ళాం ఒక శనగగింజ నోట్లో వేసుకుంది. "కూర మారు వడ్డించి ఏడు" అన్నాడు. మరో గింజ ఖాళీ అయింది. ఇలా ఛడా మడా తిట్టేస్తున్నాడు శిష్యుడు. తిట్లతోపాటు శనగ గింజలూ అయిపోతున్నై. అప్పటికప్పుడే నూరు తిట్లు తిట్టేశాడు శిష్యుడు. పెళ్ళాం ఒళ్లోకూడా ఒక్క శనగగింజ మిగలలేదు.

పెళ్ళాం పులుసుచట్టి తెచ్చింది వడ్డించటానికి. "అలా వెధవమొహం వేసుకు

నుంచుంటావేం. ముందు గురువుగారికి వడ్డించు" అన్నాడు శిష్యుడు. దాంతో నూట ఒకటోతప్పు అయింది. ఇంకేం, ఆమె కళ్లు ఉరుముతూ "అలాగే వడ్డిస్తావుండు" అని ఆ పులుసుచట్టితెచ్చి శిష్యుడునెత్తిన కొట్టింది. దాంతో శిష్యుడికి కపాళమోక్షం అయింది. చట్టి అడుగు వూడిపోయి అంచు మాత్రం శిష్యుడిమెట్లో కంటెలాగా వుండి పోయింది. పెళ్ళాం ఆ కంటెపుచ్చుకుని, "నూరుతప్పులకు సరే అన్నాకదానని నీ యిష్టంవచ్చినట్లు వాగుతావా? పులుసుపోతే పోయింది, ఆ చట్టిఖరీదు యిచ్చి మరీ కదులు విస్తరిముందునించి" అన్నది.

గురువుగారికి ఈ ఒక్కముక్కతో వ్యవహారమంతా తెలిసిపోయింది.

ఇక అక్కడవుంటే తనకి మూడుతుం దేమోనని గురువుగారు మజ్జిగైనా పోసుకో కుండానే లేచి వెనక్కితిరిగి చూడకుండా వెళ్లిపోయాడు.

విష్ణు శ్వరుని పెట్టి

పెండ్లి అంటే విష్ణుశ్వరుని కి బలెయిష్టం. పెళ్ళి చేయమని వాళ్ళమ్మని, నాన్నని రోజూ అడిగేవాడు. ఓ రోజు వాళ్ళమ్మ యీ పోరు పడలేక వినాయకుడిని పెళ్ళికి కావలసిన పనులన్నీ చేసుకోమంది. వినాయకుడు చంకలుతట్టి, ఒక గంతువేసి యింట్లోంచి పరుగు పరుగునా విధిలోకి వచ్చాడు. కాని యేం చెయ్యాలో తోచలేదు. అట్టే అలోచిస్తూ నడుస్తూ వున్నాడు.

కొంతదూరం వెళ్లేసరికి ఒక కోడిపుంజు ఎదురైంది. "ఓ కోడిపుంజా! నా పెళ్ళికి సహాయం చెయ్యవా?" అని అడిగాడు.

"చిత్తం! ఏంచెయ్యాలో చెప్పండి" అంది కోడిపుంజు.

పెళ్ళికూతురికి కోక గావాలి, మాలవాడకు పోయి ఓ కొత్తకోక పట్టుకురా?" అన్నాడు.

సరేనని 'కొత్తకోక' అని అరుచుకుంటూ బయలుదేరింది కోడిపుంజు. కాని మాలవాడవిక్కడో దానికి అంతు చిక్కలేదు. ఈ రోజువరకూ "కొత్తకోక" అంటూ వెతుకుతునేవుంది.

(అందుకనే మనకు "కోక్కరోకో" అని యిప్పటికీ వినబడుతుంది).

తర్వాత విష్ణుయ్యకు ఒక గొట్టె కనిపించింది. దాన్ని కూడా కోరాడు, సహాయం చెయ్యమని. సరేనందిగొట్టె. "కంసాలి దగ్గరికెళ్లి మంగళసూత్రం చేయించుకురా" అన్నాడు.

సరేనని గొట్టె కంసాలి ఇంటికెళ్లి మంగళసూత్రం చేయించుకొని తిరిగివస్తూ, మతి మరపుచేత దారిలో దాన్ని పోగొట్టింది. దాన్ని వెతుక్కుంటూ తలవంచుకొని నేలవైపు చూస్తూతిరుగుతోంది. కాని ఈరోజువరకూ మంగళసూత్రం దొరకలా. (అందుకనే గొట్టె నడుస్తున్నప్పుడు

తల వంచి నడుస్తూ వుంటుంది).

గజయ్య తిగిబయలు దేరాడు. కొంతసేపటికి ఓ కొక్కురాయుడు ఎదురయ్యాడు. దాన్ని కూడా నహాయం కోరాడు. సరేనంది వందికొక్కు.

“పిననారివాళ్లు కొందరు నేలలో దాచిపెట్టిన వరహాలను తీసుకరా” అన్నాడు.

సరేనని కొక్కు గోడలన్నీ త్రవ్వసాగింది. కాని ఈ రోజు వరకూ వరహాలు కొక్కుకు దొరకలేదు. (అందుకనే పందికొక్కు గోడలకు నేలకు కన్నాలు త్రవ్వతుంది).

మరి కొంత దూరం పొయ్యేసరికి గజపతికి ఒక

మంచంలో ఒక మూవైల్ల పాపడు కనిపించాడు. వాడి ముఖం చందమామలాగా కళకళలాడుతోంది. దగ్గరకెళ్లి సహాయం చెయ్యమన్నాడు. పాపడు నవ్వాడు.

“నువ్వు పెళ్లికి కుడుములు చెయ్యి” అన్నాడు.

పాపడు కుడుములు చేస్తూ పిడికిళ్లు గట్టిగా పట్టాడు కాని, యీ రోజు వరకు పిడికిళ్లు విప్పనూ లేదు; కుడుములు పూర్తి కానూలేదు. (అందుకనే మూడు నెలల పాపలు పిడికిళ్లు గట్టిగా పట్టుకొని వుంటారు.)

సరే! యిక చుట్టాలను పిలవటానికి వెళ్లదామనుకున్నాడు గజయ్య. ఐతే తన పెద్దపాట్లతో అట్టే దూరం నడవలేక చాలా అలసిపోయాడు.

ఇంతలో ఒక ఏనుగు ఎదురుపడింది. సంతోషంతో తన్నెక్కించుకోమని కోరాడు.

అప్పుడు ఏనుగు ఇలా అంది: “గజయ్యా! నీవు చాలా బరువు. నిన్ను నేను మొయ్యలేను. అదిగాగ నీకునాలంటిముఖమే కాబట్టి నాపైన నీవెక్కడం నాకు అగౌరవం” అని.

ఇది వినేసరికి మన గజయ్యకు బలే కోపం

వచ్చింది. “అలాగనా! నన్ను ఎగతాళి చేశావు గనక నీవు మందబుద్ధికలిగి పోదువుగాక” అని శపించి చరచరా వెళ్లిపోయాడు.

ఏనుగు విచారంతో మందబుద్ధిగలదై ఇప్పటికీ ఆశాపాన్ని అనుభవిస్తోంది.

కొంతదూరం వెళ్లేసరికి ఒక గాడిద ఎదురైంది. గణయ్యకు ఉత్సాహం గలిగింది. ఎక్కించుకోమని అడిగాడు.

“అమ్మ, బాబోయ్! నీ బరువు మొయ్యటానికి నావల్లగాదు” అని గాడిద అరిచింది.

గణయ్యకు ఎక్కడలేని కోపంవచ్చింది. “సరే ప్రపంచంలో మనుష్యులు నీచేత

ఎప్పుడూ బరువులే మోయిస్తారు” అని శపించాడు. (అందుకనే పాపం గాడిద యిప్పటికీ బరువులు మొయ్యలేక తంటాలు పడుతోంది.)

మరి కొంతదూరంపోగా గణయ్యకు ఒక ఎలుక ఎదురై సమస్కారం చేసింది. “ఓహో! ఇది

చిన్నదైనా, వినయంగలిగి వుంది” అని అనుకొని తన్నెక్కించుకొని తిరుగమన్నాడు. సరేనని ఎలుక ధైర్యంగా గణయ్యను ఎక్కించుకుంది.

ఆరోజునించి చుట్టాల్ని పిలవబానికి గణయ్య తిరుగుతున్నాడు, ఎలుక మీద. అయితే, దారి స

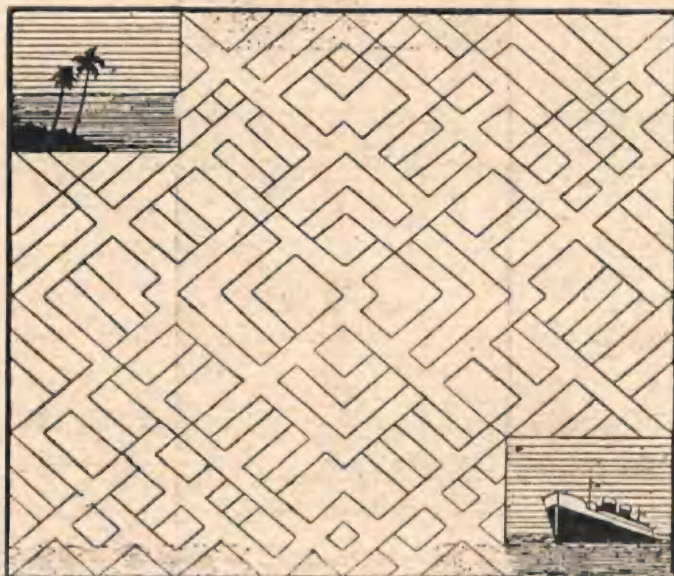
వీడైనా తినుబండారాల వాసన తగిలించడంలేక అక్కడ ఆగి, అవి కొంచెం రుచి చూడండి ఎలుక కదలదు. అదీగాక; గణయ్యకు చుట్టాలు ముప్పైమూడు కొట్లమంది. వాళ్ళందరూ ఒక చోటలేరు కూడా. కాబట్టి ఎలుక ఇప్పటిదాకా గణయ్యను మోసుకుంటూ చుట్టల గ్రామాలకు అక్కడకు ఇక్కడకు పరుగులు తీస్తూ యింకా తిరుగుతూనే వుంది.

పాపం, విఘ్నేశ్వరుడి పెళ్లికి అన్నీ విఘ్నాలే! ఇంకా యిలాంటి వెన్నే జరిగినై! పాపలూ! మీరైనా సహాయంచేసి విఘ్నేశ్వరునికి పెళ్లిచెయ్యరూ!!

చందమామ

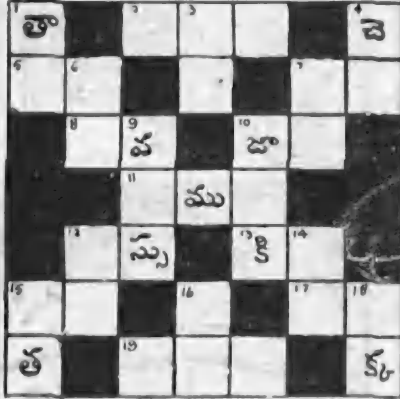

ఈ ద ర
బసవపూర్వమ్మ
అయితానగర్, కెనారి.

పైబొమ్మలో స్త్రీమరుని మొదటిప్రయత్నంలోనే రేపుక చిర్రండి, చూడాం.

అ ధా ర ము లు

అడ్డము :

2. బొటాలు.
5. పువ్వు.
7. ఒకరకం పురుగు.
8. ఓడ.
10. మనది అంధ్ర "—"
11. ఒక నదిపేరు.
12. దీనిమీద ప్రయాణంచేస్తాము.

13. కేకి (తలక్రిందులు).
15. ఒక బంతువు.
17. స్వప్నము.
19. గుర్రము.

నిలువు :

1. సువాసన.
3. ఈ పువ్వుపల్ల 'ఇది' వస్తుంది.
4. వృక్షము.
6. నారి (తలక్రిందులు).
7. భర్త.
9. ఈడు.
10. సీత.
12. పాఠశాల.
14. అరువు.
15. ముదర కానిది.
16. కరుణ.
18. దీనితో సీలువేస్తాము.

8 వ పేజీలోని బహుశు బొమ్మలకు జవాబు :
3, 8 నెంబర్లుగల యిద్దరు బహుశులు ఒక్కమోస్తరువాళ్లు.

అబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ !

మీరు కథలుగాని, పాటలుగాని యింకా ఏమైనా రచనలుగాని మాకు పంపేటప్పుడు మూడు కానుకల పాస్టుబిల్లకూడా పంపాలి. మీరు పంపినవి వేసుకుంటున్నామో లేదో మీరు తెలుసుకోవాలన్నా, వేసుకోకపోతే వాటిని మీకు త్రిప్పి పంపాలన్నా ఈ మూడు కాన్సర్టిబిల్ల పంపటం అవసరం. మీ రచన గురించి ఏమైనా తెలుసుకోవాలంటే రచనతోపాటే మూడు కాన్సర్టిబిల్లకూడా పంపాలి. రచన పంపిన తర్వాత వ్రాసిన ఉత్తరాలకి జవాబు యివ్వటానికి వీలుండదు.

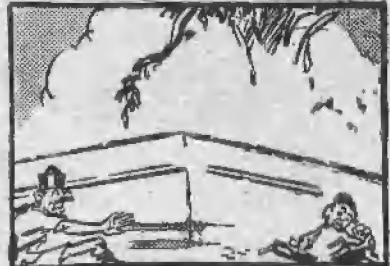
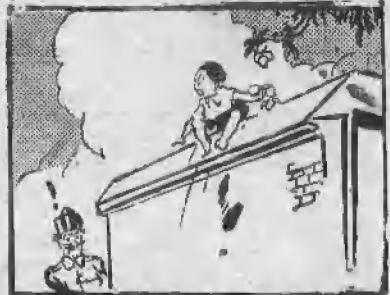
ఈ విషయాలు క్రొత్తవి కావు. పత్రికానిలా మీకు చెబుతున్నావే. అయినా మీలో చాల మంది ఈ సంగతులు గుర్తుంచుకోవటం లేదు. అదీగాక మనం క్రొత్తసంవత్సరంలో ప్రవేశించబోతున్నాం గనక యిదే అఖిరి సారిగా మీకు ఈవిషయం గుర్తుచేస్తున్నాను. జాగ్రత్తగా జ్ఞాపకముంచుకుంటారుగదూ?

—నంచాలకుడు.

పజిలుకు జవాబు

తా		దా	రు	లు		చె
వి	రి		చి		ర్	ట్టు
		నా	వ		జా	తి
			య	ము	న	
		బ	స్సు		కే	కే
తే	డి		డ		క్	ల
త		హ	య	ము		క్

తప్ప చేసిందొకడు,
తన్నులు తన్నుదింకొకడు!

రాగీణీ వారి

భక్త

జనా

తమిళం

తారాగణం: శాంతకుమారి, నాగయ్య,
హౌస్మప్పభాగవతార్, సారంగపాటి మొదలైనవారు

డైరెక్టర్..
పి.పుల్లయ్య

అంద్రదేశానికి డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

వాహినీ పిక్చర్స్ లిమిటెడ్ :: మద్రాసు :: బెజవాడ :: తాడిపత్రి

KAKA BRAND SOAP

TRADE MARK

REGD. NO. 4331

కాకా మార్కు సబ్బు

PALACE SOAP WORKS.
 PROPYS. M. R. SREERAMULU CHETTY & SONS
 G. T. MADRAS

‘కా కా’ సబ్బును
 ఎల్లప్పుడు వాడండి.

తైసెన్సు అవసరంలేదు !
అమెరికన్ మాడల్ రివోల్వర్

మీ ప్రాణ, ధన, మానాలను
 రక్షించుకొనుటకు

ఆరుగుండ్లు గల ఆటోమాటిక్ రివోల్వర్లుగూ
 డిస్కూతో 15 టౌన్సుల బరువు. ౪ అం|| పొడవు
 గల ఈపిస్తలు గొప్ప శబ్దమును, నిస్సరవ్వలనూ
 వెలువరించును. నేడే ఆర్డరివ్వండి.

నెం. 222 రు. 8/8. ★ నెం. 333 రు. 7/8. ★ నెం. 444 రు. 8/8.
 అదనంగా 4దణ్ణ తోటాలు రు. 4/8. తోటపటకా పిస్తలు కేసుతో ఒక్కొక్కటి రు. 5. పిస్తలు ఆయిలు సీసా రు. 1.
 విల్సన్ బ్రేడింగ్ కార్పొరేషన్, పోస్టు బాక్సు 247, కాన్ఫూర్ (యు. పి.)

యమ
 విద్యార్థుల మాసపత్రిక

ఇందులో బి. యే; ఇంటరు, స్కూలుఫైనలు చదువు విద్యార్థుల రచనలు ప్రకటిస్తాము. ఈవిషయంలో తమతమ రచనలు పెంపి తోడ్పడమని ప్రతి విద్యార్థిని కోరుతున్నాము. ఇవికాక, బి. యే; ఇంటరు, స్కూలుఫైనలు కోర్సులకు సంబంధించిన వ్యాసాలుకూడా ఉంటాయి. నేడే చందాదారులు కండి.

సాలు చందా రు. 5-0-0   విద్యార్థులకు రు. 4-0-0   విడి ప్రతి 0-6-0
యువ కార్యాలయం - 3, ఆచారప్పన్ పేడి, మద్రాసు 1.

పవీర్తన తోట

ప్రారంభాత్మపము

చంద్రశేఖరి

జెమినివారి

మహాజ్వరి చరిత్ర కళా సృష్టి

ఈస్ట్ & వెస్ట్ ఇన్నూవేషన్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్, బొంబాయి

[1913 లో స్థాపితము]

ప్రధానకార్యాలయం: 'ఈస్ట్ అండ్ వెస్ట్ బిల్డింగ్', ఫోర్టు, బొంబాయి.

34 సంవత్సరాలుగా దేశసేవచేస్తూ జాతీయోన్నతి

పెంపొందిస్తూ ఉన్న ప్రముఖ భారతీయ వీమా సంస్థ.

ఆర్థికంగా సుస్థిరమై, పాలసీదార్లతోనూ, ఏజంట్లతోనూ

వ్యవహరించుటలో సంస్కారానికి పేరెన్నికగన్న సంస్థ.

1944లో జరిపిన అదనపు వ్యాపారం కొట్టి రూపాయలు మించింది.

చురుకై పటువంటిన్ని. పలుకుబడి కలిగినటువంటిన్ని వ్యక్తులు

ఏజెన్సీలకొఱచు దరఖాస్తులు పెట్టుకోవచ్చును.

విప్రచాలకు:

శ్రీ జె. యస్. రెడ్డి,

శ్రీ వి. ఎ. నాగరెడ్డి,

బ్రాంచి సెక్రటరీ.

చీఫ్ ఏజంటు.

377, ఎన్.ఎస్. రోడ్, మద్రాసు.

రాయలసీమ ఏరియా, విక్టోరియాపేట, ఆదోని.

శ్రీ యస్. మల్లికార్జునరావు, అర్గవైజింగ్ సెక్రటరీ, బెజవాడ.

స్త్రీకి సంతానం సహజమైనకొరిక

లోధ్ర

దానిని సుఖవంత నొందిస్తుంది*

లోధ్ర అంతటా బారుకును

శ్రీ సరికుటిరం లిమిటెడ్.
మదరాస్

జిరిస్సా, వైకాము, ఆంధ్ర, తమిళజిల్లాలకు విశేషంబు:

శ్రీ సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు, బరంపురం, సికింద్రాబాదు, బెజవాడ, మధుర.

జాతీయతా ప్రబోధకములైన ఉత్తమ గ్రంథములు

తెలుగుతల్లి

రచయిత : శ్రీ మాగంటి బాపినేడు

తెలుగుదేశాన్ని గురించి, వివిధకాఖలలో తెలుగువారి పూర్వ వైభవాన్ని గురించి, ప్రస్తుత స్థితిగతులను గురించి, పిల్లలకు ప్రియమైన తేటతెల్లమైన భాషలో, 100 కు పైగా చిత్రాలతో నిండిన ఆంధ్ర బాల సర్వస్వం. వెల రు. 2-0-0.

1857 విప్లవం

రచయిత : శ్రీ అశోక మెహతా

1857 లో జరిగిన ప్రథమ భారత స్వాతంత్ర్య సమరమూ, ఆ సందర్భములో జరిగిన ప్రధాన సంఘటనలూ భావోద్వేగముతో వివరించబడిన హృదయవిదారకమైన విప్లవగాథ. వెల రు. 1-8-0.

ప్రజా పరిషత్తు

రచయిత : శ్రీ మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్య

వివిధదేశాల రాజ్యాంగపరిపత్తులను గురించి, భారతదేశ సమస్యలనూ, భారత రాజ్యాంగ పరిపత్తును గురించి తెలుసుకొన గోరువారికి అమూల్యమైన గ్రంథము. వెల రు. 1-8-0.

మానవుల హక్కులు

రచయిత : శ్రీ మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్య

రాజకీయ పరిజ్ఞానార్థులందరూ విధిగా, శ్రద్ధగా చదువవలసిన గ్రంథము. వెల రు. 1-0-0.

నిర్మాణ కార్యక్రమము

మహాత్మా గాంధీ, పట్టాభి, రాజేంద్రప్రసాద్

మహాత్ముల జాతీయాభ్యుదయకరమైన, నిర్మాణ కార్యక్రమమును గురించిన వివరణలతో, చేకూరితమైన అచ్చు. వెల రు. 0-12-0.

కాంగ్రెసు షష్టి పూర్తి

రచయిత : పట్టాభి సీతారామయ్య

60 ఏండ్ల కాంగ్రెసు సంగ్రహ చరిత్ర.

వెల రు. 0-12-0.

జై హింద్

రచయిత : శ్రీ కొండముది గోపాలరాయశర్మ

నేతాజీ సుభాషచంద్రని స్వాతంత్ర్యసమర చరిత్ర.

వెల రు. 1-6-0.

అబాద్ జీవితము

రచయిత : శ్రీ సింగరాచార్య

హాలానా అబాద్ జీవిత కథలు.

వెల రు. 1-4-0.

"Successful Secretary" (English) By Sri M. Bapineedu.

కార్యదర్శుల విధులూ, వివిధరకాల కార్యదర్శుల బాధ్యతలూ, కార్యక్రమాలూ, అనుష్ఠింపదగిన నియమాలూ యిందు పొందుపరుపబడినవి. ప్రతి కార్యదర్శి చదువవలసిన గ్రంథము. అన్నిటికీ పోస్టేజీ ప్రత్యేకము : వెల రు. 3-8-0.

బాపూజీ చిత్ర జీవితం

(అచ్చులోనున్నది)

సంకలనం : బాపినేడు.

180 పైన బొమ్మలు క్లుప్తజీవితం, ఘట్టాలు, యాత్రలు.

జాతీయ జ్ఞాన మందిరము, రాయపేట :: మద్రాసు, 14.

మూడుకోట్ల ఆంధ్రులకు మూడు ఉత్తమపత్రికలు

నేడే చందాదారులుకండి!

చందమామ
పిల్లలకు

సాలుచందా 6-0-0

రెండేండ్లకు 10-0-0

సాలుచందా 5-0-0
విద్యార్థులకు, శ్రేణిపిల్లలకు
4-0-0

యౌ య
యువ విద్యార్థులకు

ఆంధ్రజ్యోతి
పెద్దలకు

సాలుచందా 5-8-0

రెండేండ్లకు 10-0-0

ఆఫీసు

37, ఆచారప్ప వీధి :: మద్రాసు-1

Photo by B. Ranganadham, Madras

Chandamama April '48

బాగుపడే పిల్ల!

వాహినీ స్టూడియోస్

సర్వధారి నామ సంవత్సర ఉగాదికి
ఆంధ్ర సినీమూ ప్రక్షక లోకానికి
అందజేయు శ్రీయ సందేశము

వాహినీ వారి కల్పనానిల్ల విశిష్టత్వంతో
అఖిల గోపాలాన్ని హర్షింపజేయు
ఆపూర్వ జానన విత్తము

గుణసుందరికథ

జైరత్నం
కె.వి.రెడ్డి

B.Sc. (Hons)

Sole Distributors

THE VAUHINI PICTURES LTD,
MADRAS .... BEZWADA ..... TADPATRI...